

Inhoudsopgave besluit en toelichtingen

Legger rijkswaterstaatswerken, inclusief onderdeel Vegetatielegger
Actualisatie oktober 2014

1. Bekendmaking vaststelling
2. Besluit wijziging Legger rijkswaterstaatswerken
- 2a. *Bijlage bij besluit*
3. Begrippenlijst
4. Toelichting Legger - actualisatie 2014
5. Toelichting onderdeel Vegetatielegger
6. Nota van Antwoord
7. Colofon

16 oktober 2014

De Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet is vastgesteld

De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – vastgesteld. Het betreft een wijziging van de Legger uit 2012.

Rijkswaterstaatswerken zijn van groot belang voor de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in Nederland. De waterstaatswerken, zoals dijken, sluizen en vaarwegen, moeten voldoen aan normen, die we vastleggen in zogenaamde Leggers. Met behulp van de Legger zorgen we voor een goede werking en efficiënt onderhoud van waterstaatswerken in beheer bij Rijkswaterstaat.

In 2009 zijn de primaire waterkeringen in afzonderlijke leggers vastgesteld. In 2012 zijn de overige waterstaatswerken vastgesteld in de Legger rijkswaterstaatswerken. Dit jaar is de Legger geactualiseerd en uitgebreid met een nieuw onderdeel: de Vegetatielegger.

De Legger rijkswaterstaatswerken

De Legger bestaat uit geografische data en een toelichting hierop. De Vegetatielegger, die nu onderdeel uitmaakt van de Legger rijkswaterstaatswerken, bestaat uit overzichtskaarten en regels, die samen aangeven welk type begroeiing waar is toegestaan. Hij is van toepassing op de uiterwaarden van de Maas- en de Rijntakken. De Vegetatielegger is nodig omdat begroeiing in de uiterwaarden de doorstroming van water kan belemmeren. Dit vergroot de kans op overstromingen.

De Legger rijkswaterstaatswerken is online beschikbaar via www.rijkswaterstaat.nl/leggers

Wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-legger rijkswaterstaatswerken

Van 1 mei tot en met 11 juni 2014 heeft een ieder kunnen reageren op de ontwerp-legger rijkswaterstaatswerken. Naar aanleiding van onder meer de 51 binnengekomen zienswijzen is een aantal wijzigingen aangebracht. Er zijn correcties van de kaarten doorgevoerd, de toelichtende teksten zijn verbeterd en er zijn afspraken gemaakt voor het vervolgtraject. U kunt een complete beschrijving en motivering van de wijzigingen terugvinden in het besluit en de nota van antwoord.

Waar vindt u informatie?

Uitgebreide informatie over de vaststelling van de Legger vindt u op www.platformparticipatie.nl/Legger

Inzien

Alle leggers van Rijkswaterstaat zijn openbaar. U kunt ze vinden via de website <http://www.rijkswaterstaat.nl/leggers>.

Een papieren versie (print) van de complete legger kunt u inzien van 16 oktober tot en met 26 november bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu in Den Haag (Plesmanweg 1-6).

De regionale katernen van de Legger en/of de Vegetatielegger zijn beschikbaar op diverse locaties van Rijkswaterstaat. Neem contact op met Rijkswaterstaat (0800-8002) als u een regionaal katern wilt inzien.

Contact

Hebt u na het bezoeken van de websites nog vragen over de Legger rijkswaterstaatswerken? Dan kunt u bellen met de Landelijke Informatielijn. Bel gratis 0800 - 8002 (7 dagen per week geopend, van 06.00 tot 22.30 uur).

Vervolgproces

Per 1 juli 2014 is de Algemene wet bestuursrecht (negatieve lijst) gewijzigd waardoor er niet langer beroep ingesteld kan worden tegen de vaststelling van een legger, tenzij de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone wordt vastgesteld of gewijzigd.

Door de overdracht van gebieden, ruimtelijke ingrepen en natuurlijke processen kunnen waterstaatswerken veranderen. Daarom wordt de Legger rijkswaterstaatswerken periodiek geactualiseerd. De frequentie en de omvang van deze actualisaties is afhankelijk van verschillende factoren.

Het onderdeel Vegetatielegger kan afzonderlijk geactualiseerd worden. Voor initiatieven van Rijkswaterstaat in de uiterwaarden, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken en Stroomlijn, worden projectplannen Waterwet opgesteld. Deze programma's hebben hun eigen communicatie aanpak en procedures met zienswijzen, bezwaar en beroep. Na het vaststellen van deze projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger.

Een dergelijke actualisatie wordt in principe alleen bekend gemaakt via de website www.rijkswaterstaat.nl/leggers en een kennisgeving in de Staatscourant.

Besluit

Datum	16 oktober 2014
Onderwerp	Besluit wijziging Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet

---

www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Herman Crezée
Projectleider Legger
rijkswaterstaatswerken

T 06-25332619
herman.creeze@rws.nl

Datum
16 oktober 2014

De Minister van Infrastructuur en Milieu besluit op grond van artikel 5.1 van de Waterwet:

de Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet, zoals vastgesteld op 30 november 2012, te wijzigen zoals aangegeven in bijlage 1, die als zodanig deel uitmaakt van dit besluit, en tevens toe te voegen een omschrijving en plaatsaanduiding van het toegestane type begroeiing voor de uiterwaarden van de Maas- en Rijnakken.

Vastgesteld op 16 oktober 2014

Procedure

Dit besluit is tot stand gebracht met toepassing van procedureregels uit de Algemene wet bestuursrecht. Bij de voorbereiding is toepassing gegeven aan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontwerp-besluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Op basis van artikel 3:15, tweede lid Awb is een ieder in de gelegenheid gesteld om gedurende de termijn van de ter inzage legging zienswijzen op het ontwerp-besluit naar voren te brengen. Op basis van de ingediende zienswijzen is dit besluit vastgesteld waarmee de Legger rijkswaterstaatswerken definitief gewijzigd is.

Zienswijzen

Er zijn 51 zienswijzen binnengekomen, waarvan 15 van de overheid (waterschappen, provincies, gemeenten), 6 van maatschappelijke organisaties (natuur, milieu, landbouw) en 30 van particulieren en bedrijven. 11 zienswijzen hebben betrekking op de Legger rijkswaterstaatswerken of zijn generiek te noemen. 40 zienswijzen hebben betrekking op het onderdeel Vegetatielegger. In de bijgevoegde Nota van Antwoord zijn de reacties op de zienswijzen en de wijzigingen in de Legger gespecificeerd.

De volgende inhoudelijke wijzigingen van de Legger zijn te herleiden tot gegronde verklaarde zienswijzen:

- Inlaatwerk bij Nigtevecht is toegevoegd;
- In het gedeelte van de oostelijke kanaaldijk van het Amsterdam – Rijnkanaal, dat in de legger wordt gedefinieerd als regionale kering, is een aantal kunstwerken gelegen die in beheer zijn bij Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. De sluisdeuren in deze kunstwerken hebben geen kerende functie. Deze tekst is toegevoegd aan de betreffende systeembeschrijving.

De volgende inhoudelijke wijzigingen van het onderdeel Vegetatielegger zijn te herleiden tot gegronde verklaarde zienswijzen:

- Op de volgende locaties zijn correcties aangebracht op basis van zienswijzen over ontbrekende begroeiing of verharding:
  - De Waal nabij km 880
  - De Nederrijn nabij km 880 en km 910
  - De Lek nabij km 981
  - De IJssel nabij km 898 – 901, km 912 – 915, km 916 en km 969
  - De Maas nabij km 22, km 36, km 59, km 70, km 76, km 78, km 85, km 92, km 100, km 102, km 133 en km 136 – 160;
  - Diverse terreinen van Staatsbosbeheer
- Op de volgende locaties zijn correcties aangebracht op basis van zienswijzen over mengklassen:
  - De Waal nabij km 921 - 922
  - De IJssel nabij km 933 – 937

Ambtshalve aanpassingen

De volgende inhoudelijke wijzigingen van de Legger zijn *niet* te herleiden tot zienswijzen en worden als ambtshalve aanpassingen vermeld:

- Aanpassingen grenzen waterstaatkundig beheer Waterregeling, die volgen uit de wijziging van de Waterregeling van 1 juli 2014;
- Toevoeging (diepte)normering van stormvloedkering Rampsol, met bijbehorende lengte en breedte van de drempel. De kering is als primaire kering overgedragen aan Rijkswaterstaat door Waterschap Groot Salland;
- Aanpassing vaarwegbegrenzing bij zandvang achter aflatwerk Bolsbeek;
- Aanpassing vaarwegprofiel zijkanaal E van Noordzeekanaal;
- Aanpassing vaarwegprofielen Amertak en Volkeraksluizen;
- Toevoeging bovenaanzicht Maximakanaal. Het Maximakanaal is de nieuwe naam voor de omlegging van de Zuid-Willemsvaart. Het betreft hier een nieuwe vaarweg;
- Aanpassen dieptes in dwarsprofielen vaarweg Lemmer – Delfzijl. Hier bleek de verkeerde norm toegepast te zijn. Dit betreft een correctie;
- Normering Oostersluis en Gaarkeuken aangepast;
- Kruinhoogte keringen Midden Nederland aangepast;
- Aanpassen dwarsprofiel Sluis Terhorne (type sluis is veranderd);
- Geometrie gemaal Hengelo aangepast.

De volgende inhoudelijke wijzigingen van het onderdeel Vegetatielegger zijn *niet* te herleiden tot zienswijzen en worden als ambtshalve aanpassingen vermeld:

- Correcties doorgevoerd en mengklassen toegevoegd voor de interventiekaarten van fase 1 en 2 van het programma Stroomlijn voor de Rammelwaard, Cortenoever, Noordoevers Lek en Dordtse Avelingen, conform afspraken met Staatsbosbeheer;
- Correctie van de plassen in de Cloppenwaard langs de Nieuwe Merwede. De plassen zijn uitgebreid;
- Mengklassen toegevoegd op vijf locaties langs de Maas, de IJssel, de Bovenrijn en de Nederrijn;
- Opgaande vegetatie in de stroombaan van de Aakvlaai langs de Maas is op de Vegetatielegger vervangen door gras en akker, conform afspraken met Staatsbosbeheer;

- Correctie langs de Maas (km 249 - 251): de begrenzing van de vegetatielegger is uitgebreid en het nieuwe gedeelte is gekarteerd;
- Kleine correctie langs de Waal (km 939): een bos is omgezet tot riet en ruigte;
- Kleine correctie langs de Maas (km 104): een paar bomen zijn toegevoegd;
- Kleine correctie langs de IJssel (km 950): enkele bosvlakjes en een waterpartij zijn toegevoegd;
- Kribben langs alle riviertakken zijn aangepast tot verhard terrein of 'gras en akker'; waar van toepassing staan solitaire bomen niet meer op kribben weergegeven;
- Ruim 1300 'slivers' zijn verwijderd. Dit zijn oneffenheden langs vlakken met mengklassen of interventiekaarten.

Datum
16 oktober 2014

Inhoud besluit

Artikel 1

1. De legger zoals bedoeld in art 5.1 van de Waterwet is gewijzigd op de in bijlage 1 bij dit besluit opgenomen onderdelen.
2. Aan deze legger is toegevoegd een omschrijving en plaatsaanduiding van het toegestane type begroeiing voor de uiterwaarden van de Maas- en Rijntakken.

Artikel 2

1. Voor zover voor een op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan de inwerking-treding van dit besluit bestaand werk als gevolg van de vaststelling van een be-schermingszone een watervergunning als bedoeld in artikel 6.14, eerste lid, van het Waterbesluit vereist zou worden, blijft ten aanzien van dat werk de waterver-gunningplicht buiten toepassing.
2. Het eerste lid is van toepassing totdat een wijziging van dat werk plaatsvindt die op zichzelf beschouwd grond vormt voor een watervergunningplicht.
3. In het geval, bedoeld in het tweede lid, geldt de watervergunningplicht voor het gehele samenstel van werken.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILEU,
Namens deze,
De Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid,

Mevr. drs. I. van der Hee

BIJLAGE 1 bij het Besluit wijziging Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet

Waterstaatswerken die zijn toegevoegd aan of gewijzigd in de Legger:

- Aanpassingen grenzen waterstaatkundig beheer Waterregeling, die volgen uit de wijziging van de Waterregeling van 1 juli 2014;
- De vaarweg Lemmer Delfzijl en de vaarweg van het IJsselmeer tot aan de Prinses Margrietsluis/de vaarweg Lemmer Delfzijl;
- De vaarweg de Donge, voor een lengte van 0,877 kilometer, vanaf monding Maas;
- Het Zijkanaal B en het Zijkanaal H van het Noordzeekanaal;
- De toegangseul bij Makkum;
- De regionale kering bij het UNA-eiland gelegen langs het Amsterdam-Rijn Kanaal;
- De langshaven/loswal langs het ARK ter hoogte van kilometrerijng 69,0;
- De kanteldijken van de nieuwe tunnel bij Sluiskil, grenzend aan de bestaande regionale kering langs kanaal Gent-Terneuzen.
- Inlaatwerk bij Nigtevecht toegevoegd;
- In het gedeelte van de oostelijke kanaaldijk van het Amsterdam – Rijnkanaal, dat in de legger wordt gedefinieerd als regionale kering, is ook een aantal kunstwerken gelegen die in beheer zijn bij Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. De sluisdeuren in deze kunstwerken hebben geen kerende functie. Deze tekst is toegevoegd aan de betreffende systeembeschrijving.
- Toevoeging (diepte)normering van stormvloedkering Rampsol, met bijbehorende lengte en breedte van de drempel. De kering is als primaire kering overgedragen aan Rijkswaterstaat door Waterschap Groot Salland;
- Aanpassing vaarwegbegrenzing bij zandvang achter aflatwerk Bolsbeek;
- Aanpassing vaarwegprofiel zijkanaal E van Noordzeekanaal;
- Aanpassing vaarwegprofielen Amertak en Volkeraksluizen;
- Toevoeging bovenaanzicht Maximakanaal. Het Maximakanaal is de nieuwe naam voor de omlegging van de Zuid-Willemsvaart. Het betreft hier een nieuwe vaarweg;
- Aanpassen dieptes in dwarsprofielen vaarweg Lemmer – Delfzijl. Hier bleek de verkeerde norm toegepast te zijn. Dit betreft een correctie;
- Normering Oostersluis en Gaarkeuken aangepast;
- Kruinhoogte keringen Midden Nederland aangepast;
- Aanpassen dwarsprofiel Sluis Terhorne (type sluis is veranderd);
- Geometrie gemaal Hengelo aangepast.

Nieuw onderdeel: Vegetatielegger

De Vegetatielegger is als apart onderdeel toegevoegd aan de Legger rijkswaterstaatswerken. De Vegetatielegger bestaat uit overzichtskaarten en regels, die samen aangeven welke type begroeiing waar is toegestaan. Hij is van toepassing op de uiterwaarden van de Maas- en de Rijntakken.

Waterstaatswerken die zijn verwijderd uit de Legger, omdat ze niet meer in beheer zijn bij het Rijk:

- De gekanaliseerde Hollandsche IJssel.

Begrippenlijst Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet

Actualisatie oktober 2014

Begrenzing rijkswaerweg	Grens als bedoeld in artikel 2.1.2 van het besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Beschermingszone	Aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden
Genormeerde bodem	Onder de waterspiegel gelegen grondvlak van een rivier, kanaal, meer, haven etc. met een genormeerde hoogteligging
Grens waterstaatkundig beheer	Grens die is gepubliceerd in de kaarten waterstaatkundig beheer onder de Waterregeling
Oppervlaktewaterlichaam	Samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de Waterwet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna
Primaire waterkering	Waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze behoort tot een dijkkring ofwel vóór een dijkkring is gelegen
Regionale kering	Andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk zoals genoemd in bijlage III, sub 2 van het Waterbesluit
Regionale wateren	Watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk
Rijkswateren	Watersystemen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk
Rijkswaterstaat	De uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, die in opdracht van de minister en de staatssecretaris het nationale netwerk van wegen en vaarwegen beheert en ontwikkelt
Rijkswaterstaatswerken	Oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken in beheer bij het Rijk
Stroomgeleidings- objecten	Strekdammen, leidammen en leikades die als doel hebben om de positie van de hoofdstroom vast te leggen
Successie	Opeenvolgende verandering van de soortensamenstelling van vegetatie
Vegetatieklassen	De indeling van vegetatietypen in klassen met een vergelijkbare ruwheid. In de vegetatielegger worden vier klassen met oplopende ruwheid onderscheiden: <i>gras en akker, riet en ruigte, bos en struweel</i> .
Vegetatieruwheid	De mate waarin vegetatie de stroomsnelheid van water beperkt.
Waterreguleringswerk	Een kunstwerk dat waterregulering als hoofdfunctie heeft, niet zijnde een sluis, stuw of gemaal of een constructie ten behoeve van het inlaten, uitlaten of overlaten van water, niet zijnde een gemaal of spuisluis, zoals een inlaatsluis, overlaat of inundatiesluis
Watersysteem	Samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken
Watervergunning	Een watervergunning is een vergunning die Rijkswaterstaat afgeeft aan derden. Hierin geeft Rijkswaterstaat toestemming voor handelingen op of nabij een waterstaatswerk. Artikel 6.5 van de Waterwet en art. 6.12 waterbesluit bepalen in welke gevallen een watervergunning nodig is

Toelichting op de Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet

Actualisatie oktober 2014

1. Inleiding

Dit is de toelichting op de Legger rijkswaterstaatswerken. De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Legger rijkswaterstaatswerken vastgesteld. Het betreft een wijziging van de Legger uit 2012. Een belangrijke wijziging is het toevoegen van begroeiing in de uiterwaarden in de zogenoemde Vegetatielegger. De Vegetatielegger maakt integraal onderdeel uit van het besluit. Omdat de Vegetatielegger in veel opzichten verschilt van de Legger rijkswaterstaatswerken kent dit besluit twee toelichtingen: de toelichting op de Legger en de toelichting op het onderdeel Vegetatielegger.

2. Grondslag en reikwijdte van de Legger

Ingevolge artikel 5.1, eerste lid van de Waterwet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In een legger worden de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen, omschreven.

De Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet (verder: Legger rijkswaterstaatswerken) biedt inzicht in de fysieke dimensies van waterstaatswerken in waterstaatkundig beheer bij het Rijk en in de vanuit hoogwaterafvoer toelaatbare vegetatietoestand in het winterbed van de rivieren in waterstaatkundig beheer bij het Rijk. Het Rijk stelt de legger op voor zijn volledige beheergebied. Dit betekent dat de legger is opgesteld voor de oppervlaktewaterlichamen en andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk, genoemd in respectievelijk bijlage II sub 1 en 2 en bijlage III sub 2 van het Waterbesluit. De aard en begrenzing van het waterstaatkundig beheer door het Rijk is vastgelegd in bijlage II, III en IV van de Waterregeling.

De primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk zijn, inclusief de daarbij behorende beschermingszones, opgenomen in de reeds eerder vastgestelde Leggers van de primaire rijkswaterkeringen en niet in deze Legger rijkswaterstaatswerken. Uitzondering hierop is de Westelijke kanaaldijk langs het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen, een primaire kering in beheer bij het Rijk die in bijlage III sub 1 van het Waterbesluit staat en die wel in deze legger is opgenomen.

De Waterwet draagt de beheerder op de nodige maatregelen te nemen voor het veilig en doelmatig gebruik van de in beheer bij het Rijk zijnde waterstaatswerken. De Legger is het instrument om in kaart te brengen voor welke waterstaatswerken het Rijk een zorgplicht heeft ten aanzien van beheer en onderhoud. De beheertaak en de wijze van beheer van het rijk is uitgewerkt in het Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren.

3. Inhoud van de Legger rijkswaterstaatswerken

De Legger rijkswaterstaatswerken is aangevuld en aangepast voor de waterstaatswerken zoals genoemd in bijlage 1 behorende bij het besluit tot vaststelling van de Legger rijkswaterstaatswerken en omvat per aanduiding een:

- systeembeschrijving: kort toelichtend document van het waterstaatswerk, oppervlaktewaterlichaam en/of regionale kering;
- overzichtskaarten en bovenaanzichten: kaarten waarin ligging, vorm, afmetingen en constructie van rijkswaterstaatswerken zijn weergegeven;
- dwars- en/of lengteprofielen waarin afmetingen en/of constructie van oppervlaktewaterlichamen, regionale keringen en ondersteunende kunstwerken zijn weergegeven.

4. Werking van de Legger

Voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk is in de Legger uit 2012 een beschermingszone opgenomen, conform artikel 6.5 Waterwet en 6.14 van het Waterbesluit. Voor de kering en de beschermingszone geldt een verbod om zonder vergunning anders dan in

overeenstemming met de functie van de kering, werkzaamheden te verrichten en werken te maken of te behouden. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om de volgende werkzaamheden:

- het beschadigen van de grasmat, het verplaatsen of verwijderen van bestaande beplanting, het buiten de daarvoor bestemde verhardingen rijden met voertuigen, het spitten, graven of op enigerlei andere wijze verrichten van grondroeringen.
- het bouwen, (ver)plaatsen of verwijderen van palen, afrasteringen of schuttingen, het (ver)plaatsen of verwijderen van kabels en leidingen, het beschadigen, vernietigen, verplaatsen of wegnemen van beplanting of andere verdedigingsmaterialen, het graven van sloten en het verrichten van andere (ont)gravingen; het afzanden van grond en het egaliseren of afvoeren van grond.

Deze en andere werkzaamheden en ingrepen in, op of bij de kering en de beschermingszone zijn alleen mogelijk als de beheerder daarvoor vergunning verleent.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) worden met gebruikmaking van de Legger rijkswaterstaatswerken vrijwaringszones rond vaarwegen aangewezen. In de Legger rijkswaterstaatswerken is daarom de begrenzingslijn van de Rijkvaarwegen opgenomen. De grondslag van deze lijn volgt uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

5. Opgenomen typen waterstaatswerken

Voor de inhoud van de Legger bevat de Waterwet het kader. Artikel 5.1 Waterwet bepaalt dat de Legger de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen, omschrijft. Daarnaast zijn in het Waterbesluit vrijstellingen gegeven van de leggerplicht. Deze vrijstelling geldt voor de oppervlaktewaterlichamen Noordzee, Waddenzee, Eems, Dollard, Westerschelde en IJsselmeer (inclusief Ketelmeer en Zwartewater)

a. Opgenomen typen waterstaatswerken:

De definitie van een waterstaatswerk luidt: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk (art. 1.1. Wtw).

- bergingsgebied:
Binnen het beheergebied van het rijk zijn geen bergingsgebieden op grond van de Wet ruimtelijke ordening aangewezen. Er zijn dan ook geen bergingsgebieden opgenomen in deze Legger.
- waterkering:
De leggers voor primaire keringen in beheer bij het Rijk zijn al eerder vastgesteld. In de Legger rijkswaterstaatswerken 2012 zijn alle andere dan primaire keringen in beheer van het Rijk conform bijlage II lid 2 van het Waterbesluit opgenomen, tevens zijn de kernzones en beschermingszones opgenomen voor de opgenomen waterkeringen. In dit besluit zijn de keringen vermeld, die zijn opgenomen in dan wel verwijderd uit de legger 2012.
- Opgenomen ondersteunende kunstwerken:
  - schutsluiskolken;
  - in- en uitwateringssluizen;
  - stuwen;
  - gemalen;
  - waterreguleringswerken;
  - kribben en stroomgeleidingsobjecten;
  - (zomer)kades
  - vispassages;
  - oevers.

Waterstaatswerken die niet ondersteunend zijn voor de functie van het natte rijkswaterstaatswerk zoals brugpijlers, verkeersposten of veerstoepen worden om die reden niet opgenomen in de Legger rijkswaterstaatswerken.

b. Ondersteunende kunstwerken in beheer bij derden:

Binnen de oppervlaktewaterlichamen en regionale of primaire keringen in beheer bij het Rijk liggen ondersteunende kunstwerken die niet in eigendom en/of beheer zijn van het Rijk. Als deze kunstwerken een ondersteunende rol spelen bij de afvoerregulerende functie van het rijkswater, zijn ze, voor zover bekend, ter informatie gemarkeerd op deze Legger. Kunstwerken van derden in de kernzone van een regionale en/of primaire kering in beheer bij Rijk, zijn als markering opgenomen.

c. Overlappend beheer:

In bijlage II bij het Waterbesluit is aangegeven welke oppervlaktewaterlichamen onder het beheer van het Rijk vallen. In de kaarten in bijlagen II, III en IV bij de Waterregeling is aangegeven waar precies de beheergrenzen lopen voor respectievelijk het waterkwaliteitsbeheer, het waterkwantiteitsbeheer en het waterstaatkundig beheer in deze rijkswateren. Hiernaast geldt dat ook het waterschap en de provincie beheertaken hebben binnen hun eigen beheergebied.

Soms is hierbij sprake van overlappend beheer in territoriale zin. Dit houdt in dat het beheergebied van Rijkswaterstaat ten dele overlapt met dat van een waterschap of provincie. Een voorbeeld is het beheer van lokale watergangen (waterschap) in uiterwaarden (Rijkswaterstaat). Het gaat hierbij dan wel om verschillende beheertaken. In deze situaties, waarin er in hetzelfde gebied meerdere beheerders zijn, geldt bij vergunningverlening de samenloopregeling van artikel 6.17 Waterwet.

6. Toegevoegde of verwijderde waterstaatswerken

De volgende waterstaatswerken zijn toegevoegd aan de Legger:

- De vaarweg Lemmer Delfzijl en de vaarweg van het IJsselmeer tot aan de Prinses Margrietsluis/de vaarweg Lemmer Delfzijl;
- De vaarweg de Donge, voor een lengte van 0,877 kilometer, vanaf monding Maas;
- Het Zijkanaal B en het Zijkanaal H van het Noordzeekanaal;
- De toegangseul bij Makkum;
- De regionale kering bij het UNA-eiland gelegen langs het Amsterdam-Rijn Kanaal;
- De langshaven/loswal langs het ARK ter hoogte van kilometrerings 69,0;
- De kanteldijken van de nieuwe tunnel bij Sluiskil, grenzend aan de bestaande regionale kering langs kanaal Gent-Terneuzen;
- Inlaatwerk bij Nigtevecht.

De volgende waterstaatswerken zijn verwijderd uit de Legger, omdat deze waterstaatswerken niet meer in beheer zijn bij het Rijk:

- De gekanaliseerde Hollandsche IJssel.

In bijlage 1 van het besluit tot vaststelling van de Legger rijkswaterstaatswerken staan naast de waterstaatswerken die zijn toegevoegd of verwijderd ook de waterstaatswerken die zijn gewijzigd ten opzichte van de legger 2012.

7. Overgangssituatie

De Legger rijkswaterstaatswerken is gebaseerd op de kaarten Waterregeling zoals vastgesteld op 1 juli 2014. De overige data is afgeleid van de areaalgegevens zoals beschikbaar op 31 mei 2013. Wijzigingen die na deze datum in de data werden verwerkt, zijn niet in deze Legger rijkswaterstaatswerken opgenomen, maar worden verwerkt in een toekomstige versie van de Legger.

Toelichting op het onderdeel Vegetatielegger

Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet – actualisatie oktober 2014

1. Inleiding

Dit is de toelichting op het onderdeel Vegetatielegger van de Legger rijkswaterstaatswerken. De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Legger rijkswaterstaatswerken vastgesteld. Het betreft een wijziging van de Legger uit 2012. Een belangrijke wijziging is het toevoegen van begroeiing in de uiterwaarden in de zogenoemde Vegetatielegger. De Vegetatielegger maakt integraal onderdeel uit van het besluit. Omdat de Vegetatielegger in veel opzichten verschilt van de Legger rijkswaterstaatswerken kent dit besluit twee toelichtingen: de toelichting op de Legger en de toelichting op het onderdeel Vegetatielegger.

Artikel 5.1, eerste lid van de Waterwet bepaalt dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling van de Legger. In de Legger worden de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen, omschreven. Ook de vegetatie in het rivierbed is hier onderdeel van. Vegetatie in het rivierbed remt de stroomsnelheid van het water, waardoor de waterstand stijgt. Hoe ruwer de vegetatie, des te lager wordt de stroomsnelheid en des te hoger wordt de waterstand.

In de Vegetatielegger is de maximaal toegestane vegetatieruwheid van het rivierbed als norm vastgelegd. De Vegetatielegger bestaat uit een vegetatiekaart met regels. De vegetatie is in vier vegetatieklassen op kaart weergegeven. Deze vegetatieklassen worden van elkaar onderscheiden door de mate van ruwheid. Van glad naar ruw gaat het om de volgende vegetatieklassen: *gras en akker*, *riet en ruigte*, *bos* en *struweel*. Daarnaast zijn 3 mengklassen gedefinieerd. De regels bij de kaart geven aan welke marge ten opzichte van de kaart is toegestaan.

2. Doel en reikwijdte van de Vegetatielegger

Doel

Het doel van de Vegetatielegger is om de toegestane vegetatieruwheid in het rivierbed vast te leggen als norm waaraan het waterstaatswerk moet voldoen. Via beheer en onderhoud op basis van de Vegetatielegger wordt vervolgens voorkomen dat het doorgroeien en uitbreiden van vegetatie in het rivierbed leidt tot onverantwoord hoge waterstanden.

Reikwijdte

De Vegetatielegger is vastgesteld voor alle rivieren in beheer bij het Rijk waar de vegetatie van invloed is op de waterstand. Dit zijn de uiterwaarden en weerden van de Maas (met uitzondering van de zuidelijke Afgedamde Maas), de Bovenrijn, de Waal, de Boven-Merwede, de Nieuwe Merwede, het Pannerdensch Kanaal, de Nederrijn, de Lek, de IJssel en het Zwarte Water. De begrenzing van het rivierbed is ontleend aan de grens waterstaatkundig beheer (zie bijlage IV van de Waterregeling).

Er is geen Vegetatielegger voor het gebied ten westen van (globaal) de lijn Krimpen a/d Lek - Geertruidenberg. Daar heeft toename van de ruwheid van de vegetatie geen invloed op de waterstand. De waterstand wordt hier met name bepaald door de waterstanden op zee. Ook uitgezonderd zijn de vrijstellingsgebieden voor de vergunningplicht op grond van de Waterwet. Verruwing door vegetatie is in deze gebieden door hun stedelijke karakter of hoogteligging niet relevant voor de waterstand.

Aard van het leggerbesluit en rechtsgevolgen

Bij de bepaling van de vegetatieruwheid waaraan het rivierbed moet voldoen is de huidige toestand van de vegetatie (2014) als uitgangspunt genomen. Wijzigingen van het rivierbed door of vanwege de waterbeheerder worden in toekomstige actualisaties van de Vegetatielegger verwerkt.

Rijkswaterstaat is als waterbeheerder verantwoordelijk voor de goede staat van de grote rivieren en voert in dat kader vegetatiebeheer uit. Wanneer de vegetatie in het veld ruwer is dan de Legger toestaat en de rechthebbende van het perceel niet ingrijpt, zal Rijkswaterstaat de vegetatie in het veld in overeenstemming brengen met de Legger. In het uiterste geval kan Rijkswaterstaat op basis van de gedoogplicht (Artikel 5.23 van de Waterwet) vorderen dat rechthebbenden moeten toelaten dat op hun gronden te ruwe vegetatie wordt verwijderd. De normen uit de legger richten zich primair tot de waterbeheerder: Rijkswaterstaat. Het is aan Rijkswaterstaat om beheer te voeren, conform de legger.

Per 1 juli 2014 is de Legger rijkswaterstaatswerken geplaatst op de negatieve lijst van de Algemene Wet Bestuursrecht, waardoor beroep wettelijk is uitgesloten. Waterstaatkundige besluiten tot aanleg of wijziging van een waterstaatswerk gaan vooraf aan de vaststelling of wijziging van de Legger. Deze projectplannen (art 5.4 Waterwet) staan open voor beroep.

Naast de norm uit de Vegetatielegger kunnen waterschappen in de nabijheid van waterkeringen ook eisen stellen aan vegetatie. Welke eisen dit zijn en waar deze eisen gelden is opgenomen in de keur, de beleidsregels bij de keur en de legger van het betreffende waterschap.

3. Vegetatieklassen

Vegetatie in het rivierbed bestaat uit verschillende typen begroeiing. Op basis van onderzoek in laboratoria en in het veld is voor alle typen de vegetatieruwheid bepaald. Begroeiing met vergelijkbare ruwheid is in eenzelfde vegetatieklasse ondergebracht. Bij de indeling in de vegetatieklassen is rekening gehouden met de herkenbaarheid per klasse in het veld en vanaf luchtfoto's.

Op basis van ruwheid en herkenbaarheid zijn vier homogene klassen onderscheiden. Van de homogene vegetatieklassen is *gras en akker* de gladste, gevolgd door *riet en ruigte* en daarna *bos. Struweel* is de ruwste vegetatieklasse.

Heggen kunnen door hun ligging belangrijke opstuwing veroorzaken en zijn daarom als aparte categorie opgenomen. Solitaire bomen hebben geringe invloed op de waterafvoer en zijn ter oriëntatie opgenomen in de Vegetatielegger. Water en bebouwd of verhard terrein zijn opgenomen als aparte categorieën.

Voor natuurgebieden zijn naast de vier homogene vegetatieklassen ook drie zogenaamde mengklassen gedefinieerd. Mengklassen zijn een alternatieve weergave van de bestaande situatie. Ze zijn opgebouwd in percentages ruwe begroeiing (dit is begroeiing met een opstuwende werking bij hoog water, zoals bos en struweel) en gladde begroeiing (gras en akker). Mengklassen geven flexibiliteit voor het onderhoud van natuurgebieden.

Binnen een gebied met een mengklasse is de totale hoeveelheid ruwe vegetatie aan een maximum gebonden. De exacte locatie van de vegetatietypen mag variëren. De achtergrond hiervan is dat het beheerdoel op deze terreinen (deels) gericht is op het stimuleren van dynamiek, waarbij successie wordt nagestreefd. Hierbij wordt veelal een type beheer (zoals begrazing) toegepast, dat tot gevolg heeft dat begroeiing van plek kan verschuiven.

4. Totstandkoming van de kaart

- De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid.
- Bij het samenstellen van de kaart zijn luchtopnamen van de uiterwaarden uit 2011, 2012 en 2013 gebruikt. Aanvullende informatie zoals kaartmateriaal van derden, foto's en veldonderzoek zijn gebruikt als ondersteuning, om de betrouwbaarheid van de kaart te vergroten. Hier is voor gekozen om een uniform kaartbeeld over alle uiterwaarden te krijgen.
- Omdat luchtfoto's de basis vormen voor de kaart, ontbreken alle elementen die zich onder een bos of bomenrij bevinden.
- Vegetatie en objecten kleiner dan vijf bij vijf meter zijn niet zichtbaar op de kaart.
- Vegetatie en objecten smaller dan 5 meter zijn evenmin zichtbaar op de kaart, met uitzondering van heggen en hagen.
- Kribben staan altijd als verhard terrein of 'gras en akker' weergegeven, ongeacht eventueel aanwezige begroeiing.
- De volgende elementen zijn ter informatie en/of ter oriëntatie op de Vegetatielegger opgenomen: perceelgrenzen, solitaire bomen, rivierkilometers en de ligging van de stroombaan.

Een uitgebreidere beschrijving van de vegetatieklassen en de wijze waarop ze zijn toegekend is opgenomen in de toelichting bij de legenda van de vegetatiekaart.

5. Kaart en regels

De Vegetatielegger bestaat uit overzichtskaarten en regels, die samen aangeven welke type begroeiing waar is toegestaan vanuit het oogpunt van hoogwaterveiligheid. De regels zijn opgesteld om efficiënt beheer mogelijk te maken. Ze geven aan welke afwijkingen van de kaart zijn toegestaan*:

- Solitaire bomen mogen ontstaan.
- Bestaande heggen en hagen mogen uitgroeien tot lijnvormig struweel.
- In gebieden met een homogene klasse mag nieuwe vegetatie ontstaan in een ruwere klasse dan de Vegetatielegger aangeeft, mits het aaneengesloten gebied met nieuwe vegetatie kleiner is dan 500 m². Hierbij is gras en akker de gladste klasse, gevolgd door riet en ruigte en daarna bos. Struweel is de ruwste vegetatieklasse.
- In gebieden met een mengklasse gelden de volgende maximale percentages voor de aanwezigheid van ruwe vegetatie en minimale percentages voor de aanwezigheid van gras en akker:

mengklasse	gras en akker	riet en ruigte	bos	struweel
90/10	minimaal 80%	maximaal 20%		
70/30	minimaal 30%	onbepaald	maximaal 40%	
50/50	minimaal 10%	onbepaald	maximaal 60%	

* Voor handelingen op of nabij een waterstaatswerk kan een watervergunning nodig zijn, zie paragraaf 7.

6. Beheer door Rijkswaterstaat

Door natuurlijke groei (successie) kan een vegetatieklasse overgaan naar een klasse met een grotere ruwheid. Beheer en onderhoud moeten voorkomen dat er meer ruwe vegetatie ontstaat dan de Vegetatielegger (de kaart en de regels) toestaat.

Elke twaalf jaar dient Rijkswaterstaat over de mate waarin voldaan wordt aan de Legger verslag uit te brengen aan Gedeputeerde Staten (art 2.12 lid 2 Waterwet). Daarvoor voert Rijkswaterstaat regelmatig controles uit van de vegetatie in het rivierbed met behulp van onder andere luchtfoto's en veldinspecties, zodat verruwing van vegetatie ten opzichte van de legger tijdig gesignaleerd wordt en waar nodig onderhoud gepleegd kan worden.

Op het moment dat Rijkswaterstaat onderhoud gaat uitvoeren op basis van de Vegetatielegger, is de gebruikelijke wet- en regelgeving van toepassing. Rijkswaterstaat treedt voorafgaand aan het uitvoeren van onderhoud altijd in overleg met rechthebbenden.

7. Watervergunningen

Een watervergunning is een vergunning die Rijkswaterstaat afgeeft aan derden. Hierin geeft Rijkswaterstaat toestemming voor handelingen op of nabij een waterstaatswerk. Artikel 6.5 van de Waterwet en art. 6.12 waterbesluit bepalen in welke gevallen een watervergunning nodig is. De Waterwet integreert diverse oudere vergunningen uit onder meer de voormalige Rivierenwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

De uiterwaarden van de Maas- en Rijntakken zijn waterstaatswerken. Daarom is er ook een watervergunning nodig voor natuurontwikkeling of bedrijfsmatige activiteiten in de uiterwaarden. Deze handelingen worden binnen de procedure voor de watervergunning onder meer getoetst op waterstandseffecten.

Watervergunningen of bepalingen hierin zijn niet zichtbaar op de kaart. Ze zijn bekend bij de vergunninghouder en bij het bevoegd gezag. Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger.

Zowel Rijkswaterstaat als de vergunninghouder moeten zich houden aan de voorschriften in de vergunning. Pas als een vergunning verloopt of anderszins vervalst, treedt de norm uit de Vegetatielegger in werking.

8. Actualisatie van de Vegetatielegger

Door de overdracht van areaal, ruimtelijke ingrepen en natuurlijke processen kunnen waterstaatswerken veranderen. Daarom wordt de Legger rijkswaterstaatswerken periodiek geactualiseerd. De frequentie en de omvang van deze actualisaties is afhankelijk van verschillende factoren.

Het onderdeel Vegetatielegger kan afzonderlijk geactualiseerd worden. Rijkswaterstaat voert de komende jaren grote programma's uit om de hoogwaterveiligheid van het Nederlandse rivierengebied op het gewenste niveau te krijgen. Voor initiatieven zoals Stroomlijn, Ruimte voor de Rivier en Maaswerken worden projectplannen Waterwet opgesteld. Deze programma's hebben hun eigen communicatie aanpak en procedures met zienswijzen, bezwaar en beroep. Na het vaststellen van deze projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nota van antwoord

Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet
inclusief onderdeel Vegetatielegger

Actualisatie oktober 2014

NOTA VAN ANTWOORD

Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet inclusief onderdeel Vegetatielegger

actualisatie oktober 2014

Colofon

Uitgegeven door Rijkswaterstaat Water Verkeer en Leefomgeving

Opgesteld door: Projectteam Legger rijkswaterstaatswerken
Datum: 30 september 2014
Status: Definitief
Versienummer: 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Legger rijkswaterstaatswerken – actualisatie 2014	3
1.2 Het omgevingsproces van de Legger	4
1.3 Samenhang Vegetatielegger en het programma Stroomlijn	5
1.4 Opzet van de Nota van Antwoord	5
1.5 Vervolgproces	6
2. Hoofdlijn van de reacties en doorwerking	7
2.1 Zienswijzen en belangen	7
2.2 Verbeteringen in de actualisatie van de Legger	8
2.3 Verbeteringen in het onderdeel Vegetatielegger	9
3. Overzicht en beantwoording alle zienswijzen	15
3.1 Overzicht alle indieners	15
3.2 Legger rijkswaterstaatswerken: (buiten)beschermingszone	17
3.3 Legger rijkswaterstaatswerken: zienswijzen uit 2012 die niet verwerkt zijn	18
3.4 Legger rijkswaterstaatswerken: ontbrekende elementen	19
3.5 Legger rijkswaterstaatswerken: overige onderwerpen	19
3.6 Vegetatielegger: ontbrekende begroeiing of verharding	21
3.7 Vegetatielegger: opnemen of aanpassen mengklassen	24
3.8 Vegetatielegger: ongewenste begroeiing	26
3.9 Vegetatielegger: de ligging van de stroombaan	28
3.10 Vegetatielegger: kwaliteit kaartmateriaal	30
3.11 Vegetatielegger: beheergrenzen en vegetatie-eisen waterschappen	32
3.12 Vegetatielegger: vergunningen Waterwet	33
3.13 Vegetatielegger: ruimtelijke ontwikkelingen	34
3.14 Vegetatielegger: herstel en ontwikkeling van natuur	35
3.15 Vegetatielegger: cultuurhistorie / Maasheggen	38
3.16 Vegetatielegger: land- en tuinbouwsector	42
3.17 Vegetatielegger: betrokkenheid rechthebbenden	43
3.18 Vegetatielegger: juridische grondslag	44
3.19 Vegetatielegger: overige onderwerpen	46
3.20 Aanbevelingen van Staatsbosbeheer (Z42) voor het vervolgtraject	50

1. Inleiding

Deze Nota van Antwoord is opgesteld in reactie op de 51 ingebrachte zienswijzen op de ontwerplegger rijkswaterstaatswerken (actualisatie oktober 2014), inclusief het nieuwe onderdeel: Vegetatielegger.

1.1 Legger rijkswaterstaatswerken – actualisatie oktober 2014

Rijkswaterstaatswerken zijn van groot belang voor de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in Nederland. De ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken zoals dijken, sluisen en vaarwegen leggen we vast in zogenaamde 'leggers'. Beheerders, vergunningverleners en toezichthouders van Rijkswaterstaat zijn de vaste gebruikers van de Legger. Met behulp van de Legger zorgen zij voor een goede werking en efficiënt onderhoud.

Legger rijkswaterstaatswerken

De Waterwet regelt de leggerplicht voor alle waterstaatswerken. De legger bestaat uit een formeel besluit en digitale geografische datasystemen. De eerste Legger rijkswaterstaatswerken is vastgesteld in 2012. In 2014 is deze legger geactualiseerd. Ten opzichte van de Legger uit 2012 is een aantal wijzigingen aangebracht: er zijn objecten toegevoegd of aangepast en er zijn wijzigingen in de grenzen van het waterstaatkundig beheer doorgevoerd. Daarnaast is de Legger uitgebreid met een nieuw onderdeel: de Vegetatielegger.

Nieuw onderdeel: Vegetatielegger

De Vegetatielegger is een nieuw onderdeel van de Legger rijkswaterstaatswerken. De Vegetatielegger bestaat uit overzichtskaarten en regels, die samen aangeven welke type begroeiing waar is toegestaan vanuit het oogpunt van hoogwaterveiligheid. Hij is van toepassing op de uiterwaarden van de Maas- en Rijntakken. De Vegetatielegger is nodig omdat begroeiing in de uiterwaarden de doorstroming van water kan belemmeren. Teveel begroeiing vergroot de kans op overstromingen.

Andere leggers van Rijkswaterstaat

Primaire waterkeringen in beheer bij Rijkswaterstaat staan in afzonderlijke leggers. Deze zijn al in 2009 vastgesteld. Deze leggers vormen geen onderdeel van de zienswijzeprocedure.

Het raadplegen van de leggers

Alle leggers van Rijkswaterstaat zijn openbaar. U kunt ze vinden via de website <http://www.rijkswaterstaat.nl/leggers>. Er is ook een papieren versie (print) van de leggers beschikbaar bij Rijkswaterstaat. Neem contact op met de landelijke

informatielijn van Rijkswaterstaat (0800-8002) voor informatie over het inzien van deze leggers.

1.2 **Het omgevingsproces van de Legger**

Rijkswaterstaat betreft vele partijen bij het opstellen en actualiseren van de Legger, zoals waterschappen, provincies en natuurbeheerders. De zienswijzprocedure is onderdeel van dit omgevingsproces.

Online consultatieronde voor het onderdeel Vegetatielegger

De Vegetatielegger kent een groot aantal belanghebbenden, omdat Rijkswaterstaat ook van terreinen in particulier eigendom de begroeiing in kaart heeft gebracht. Het gaat bijvoorbeeld om tuinen, landgoederen en (agrarische) bedrijven. Daarom is het omgevingsproces voor dit onderdeel uitgebreid met een online consultatieronde.

De groep belanghebbenden bestaat uit ruim 13.000 terreineigenaren en pachters in de uiterwaarden van de Maas- en Rijntakken. Deze groep heeft een brief ontvangen met de uitnodiging om deel te nemen aan de online consultatieronde. Tussen december 2013 en januari 2014 heeft Rijkswaterstaat ruim 1800 vragen en opmerkingen ontvangen over de conceptversie van de Vegetatielegger. Rijkswaterstaat heeft de reacties gebruikt om de kwaliteit en de begrijpelijkheid van de Vegetatielegger te verbeteren.

Zienswijzprocedure

De formele zienswijzprocedure voor de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – vond plaats van 1 mei tot en met 11 juni 2014. De procedure is aangekondigd in de Staatscourant, de Volkskrant, de Telegraaf en op de websites www.rijkswaterstaat.nl/leggers en www.platformparticipatie.nl.

Via de directie Participatie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu kwamen 51 zienswijzen binnen. Veertig van deze zienswijzen hebben betrekking op de Vegetatielegger.

Beroep en bezwaar

Tegen de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – is geen beroep mogelijk, omdat deze geen zelfstandige rechtsgevolgen heeft. De normen uit de legger richten zich primair tot de waterbeheerder: Rijkswaterstaat. Het is aan Rijkswaterstaat om beheer te voeren, conform de legger.

Per 1 juli 2014 is de Legger rijkswaterstaatswerken geplaatst op de negatieve lijst van de Algemene Wet Bestuursrecht, waardoor beroep wettelijk is uitgesloten.

1.3 Samenhang Vegetatielegger en het programma Stroomlijn

Veel zienswijzen gaan in op het (mogelijk) verwijderen van begroeiing in de uiterwaarden en de werkwijze van Rijkswaterstaat hierbij. Het verwijderen van begroeiing is geen onderdeel van de Vegetatielegger. De Vegetatielegger legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Het programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat heeft ten doel om de komende jaren circa 1450 hectare ruwe vegetatie uit de 'stroombaai' van het rivierbed te verwijderen. De stroombaai omvat de plekken waar het water bij hoog water het snelst stroomt. Ruim een derde deel van de uiterwaarden ligt binnen de stroombaai. De stroombaai is gestippeld op de Vegetatielegger weergegeven. De stroombaai is uitsluitend ter informatie opgenomen en maakt geen deel uit van de Vegetatielegger.

Zienswijzen over het programma Stroomlijn maken formeel geen deel uit van deze procedure. Toch geeft Rijkswaterstaat in deze Nota van Antwoord waar mogelijk antwoord op vragen over de werkwijze van Stroomlijn, in samenwerking met programmadirectie Stroomlijn.

Er zijn diverse momenten waarop u uw mening over het programma Stroomlijn kunt geven. Het programma stelt per deelgebied projectplannen Waterwet op. Zowel op deze (ontwerp)projectplannen als op de benodigde (ontwerp-) vergunningen en ontheffingen kunt u zienswijzen inbrengen en is vervolgens beroep mogelijk. Na het vaststellen van de projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger.

1.4 Opzet van de Nota van Antwoord

Alle 51 zienswijzen zijn in behandeling genomen door Rijkswaterstaat. In enkele gevallen heeft tussentijds overleg met de indiener plaatsgevonden. Op basis van de zienswijzen is de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – verbeterd.

Met deze Nota van Antwoord verantwoordt Rijkswaterstaat op welke wijze met de binnengekomen reacties op de ontwerplegger is omgegaan. Daarbij is gekozen om zienswijzen, die vanuit verschillende partijen zijn ingebracht, geclusterd per thema te behandelen. Dit biedt sprekers inzicht in wat andere sprekers over hetzelfde thema naar voren hebben gebracht en zorgt voor samenhang in de beantwoording.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste aanpassingen besproken. In hoofdstuk 3 volgt een overzicht van alle binnengekomen reacties per onderwerp.

Elke indiener heeft op volgorde van binnenkomst een nummer gekregen. Bij de beantwoording is dit nummer gebruikt om aan te geven op welk thema een reactie is binnengekomen en waar de behandeling van deze reactie in de Nota van Antwoord is opgenomen. Bij iedere reactie is aangegeven of en hoe dit leidt tot een aanpassing van de Legger of van het onderdeel Vegetatielegger.

Ambtshalve aanpassingen

De Nota van Antwoord is primair gericht op de reacties uit de formele zienswijzprocedure. Parallel aan deze procedure zijn enkele verbeteringen aangebracht aan de ontwerp-legger – inclusief het onderdeel Vegetatielegger, op basis van voortschrijdend inzicht en afspraken uit het (informele) omgevingsproces. Aanpassing die buiten de zienswijzprocedure om tot stand zijn gekomen, worden in aparte tekstkaders toegelicht.

1.5 Vervolproces

Na de aanpassingen op basis van de zienswijzen wordt de Legger – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Milieu. De vastgestelde Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – is een wijziging van de Legger uit 2012.

Actualisaties van de Legger

Door de overdracht van areaal, ruimtelijke ingrepen en natuurlijke processen kunnen waterstaatswerken veranderen. Daarom wordt de Legger rijkswaterstaatswerken periodiek geactualiseerd. De frequentie en de omvang van deze actualisaties is afhankelijk van verschillende factoren. Houdt voor actuele informatie hierover de website www.rijkswaterstaat.nl/leggers in de gaten.

Het onderdeel Vegetatielegger kan afzonderlijk geactualiseerd worden. Voor initiatieven van Rijkswaterstaat in de uiterwaarden, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken en Stroomlijn, worden projectplannen Waterwet opgesteld. Deze programma's hebben hun eigen communicatieaanpak en procedures met zienswijzen, bezwaar en beroep. Na het vaststellen van deze projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger. Een dergelijke actualisatie wordt in principe alleen bekend gemaakt via de website www.rijkswaterstaat.nl/leggers en een kennisgeving in de Staatscourant.

Watervergunningen van derden

De Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief Vegetatielegger – wordt **niet** aangepast aan watervergunningen die zijn afgegeven aan derden. Watervergunningen zijn uitzonderingen op de norm uit de Legger en zijn bekend bij de vergunninghouder en bij het bevoegd gezag.

2. Hoofdlijn van de reacties en doorwerking

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van alle significante wijzigingen in de Legger, inclusief het onderdeel Vegetatielegger. Naar aanleiding van een aantal zienswijzen is het vervolgproces omschreven.

In hoofdstuk 3 volgt een compleet overzicht van alle ingediende zienswijzen en de reactie hierop, gesorteerd per thema.

2.1 Zienswijzen en belangen

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de belanghebbenden die zienswijzen hebben ingediend over de Legger – inclusief het onderdeel Vegetatielegger. In 13 gevallen heeft een bedrijf een zienswijze ingediend uit naam van een andere belanghebbende, bijvoorbeeld een bewoner of een landgoed. In die gevallen is niet de indiener maar de belanghebbende geteld. In paragraaf 3.1 volgt een overzicht van alle indieners en het volgnummer van de zienswijze.

Overheden (15)	
6	Waterschappen
5	Gemeenten
3	Provincies
1	Rijksoverheid (Dienst Landelijk Gebied)
Maatschappelijke organisaties (6)	
4	Natuur- en milieu
1	Land- en tuinbouw
1	Cultuurlandschap
Particulieren en bedrijven (30)	
17	Bedrijven
7	Bewoners (particulier)
6	Landgoedeigenaren (particulier of stichting)
Totaal (51)	

2.2 Verbeteringen in de actualisatie van de Legger

De volgende verbeteringen hebben betrekking op de actualisatie van de Legger rijkswaterstaatswerken uit 2012. Verbeteringen van het nieuwe onderdeel Vegetatielegger worden behandeld in paragraaf 2.3.

2.2.1 Buitenbeschermingszone kanaal Gent naar Terneuzen verwijderd

Naar aanleiding van drie zienswijzen (Z09, Z18 en Z26) verwijdert Rijkswaterstaat de buitenbeschermingszone langs het Kanaal van Gent naar Terneuzen. Deze zone was toegevoegd aan de ontwerplegger, maar per abuis niet gecommuniceerd aan de belanghebbenden langs het kanaal.

De bestaande beschermingszone op de Legger (versie 2012) blijft gehandhaafd en biedt voor nu voldoende basis voor bescherming van de waterkering. Medio 2015 stelt de Minister van Infrastructuur en Milieu normen vast voor regionale keringen, waaronder beschermingszones. Als deze nieuwe normen zijn vastgesteld, worden deze landelijk verwerkt in de eerstvolgende actualisatie van de Legger rijkswaterstaatswerken.

2.2.2 Inlaatwerk bij Nigtevecht toegevoegd

Het inlaatwerk in de Oostkanaaldijk van het Amsterdam Rijnkanaal ter hoogte van Nigtevecht is opgenomen in de Legger.

Ambtshalve wijzigingen

Ten opzichte van de ontwerplegger zijn de volgende verbeteringen doorgevoerd naar aanleiding van ambtelijke afstemming, productiefouten of voortschrijdend inzicht:

- Aanpassingen grenzen waterstaatkundig beheer Waterregeling, die volgen uit de wijziging van de Waterregeling van 1 juli 2014;
- Toevoeging (diepte)normering van stormvloedkering Rampsol, met bijbehorende lengte en breedte van de drempel. De kering is als primaire kering overgedragen aan Rijkswaterstaat door Waterschap Groot Salland;
- Aanpassing vaarwegbegrenzing bij zandvang achter aflatwerk Bolsbeek;
- Aanpassing vaarwegprofiel zijkanaal E van Noordzeekanaal;
- Aanpassing vaarwegprofielen Amertak en Volkeraksluizen;
- Toevoeging bovenaanzicht Maximakanaal. Het Maximakanaal is de nieuwe naam voor de omlegging van de Zuid-Willemsvaart. Het betreft hier een nieuwe vaarweg;
- Aanpassen dieptes in dwarsprofielen vaarweg Lemmer – Delfzijl. Hier bleek de verkeerde norm toegepast te zijn. Dit betreft een correctie;
- Normering Oostersluis en Gaarkeuken aangepast;
- Kruinhoogte keringen Midden Nederland aangepast;
- Aanpassen dwarsprofiel Sluis Terhorne (type sluis is veranderd);
- Geometrie gemaal Hengelo aangepast.

2.2.3 Het vervolgproces van de Legger

Een aantal wijzigingen kan (nog) niet doorgevoerd worden in de Legger, maar geeft aanleiding tot nadere afstemming:

- Een aantal bij de eerste Legger reeds toegezegde aanpassingen kon nog niet worden doorgevoerd, omdat de benodigde gegevens te laat beschikbaar kwamen voor het productieproces van de Legger, of omdat de benodigde gegevens voor opname in de actualisatie van de Legger nog niet beschikbaar waren. Deze worden bij de eerstvolgende actualisatie alsnog opgenomen.
- Ter hoogte van het Markkanaal is sprake van hoge gronden. Deze zijn niet correct weergegeven op de Legger. Dit heeft wellicht gevolgen voor de ligging van de beschermingszone. Voor een correcte aanpassing is behoefte aan technisch onderzoek en aanvullend overleg met alle belanghebbenden. In het kader van de vergunningverlening zal Rijkswaterstaat al wel rekening houden met de aanwezige hoge grond langs het kanaal.
- Het vaststellen van een norm voor een maximale diepte van de vaarwegbodem kan mogelijk een positief effect hebben op de stabiliteit van waterkeringen. Het proces om met Rijkswaterstaat en de waterschappen tot een gezamenlijke oplossing te komen is reeds in gang gezet. Tijdens dit proces wordt besloten of en hoe de Legger eventueel wordt aangepast. Voor de lange termijn heeft Rijkswaterstaat deze problematiek geagendeerd bij het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden.
- Schaardijken zijn dijktafsluitingen waarbij de primaire waterkering overgaat in de oever van de rivier. In dit geval is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de instandhouding van de rivierbodem en rivieroever. Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkeringen. Omdat de standzekerheid van de waterkering afhankelijk is van het beheer en onderhoud aan de rivierbodem en rivieroever, zijn afspraken nodig over omvang en uitvoering van dergelijk onderhoud. Rijkswaterstaat gaat in overleg met de betreffende waterschappen om te komen tot heldere en bindende afspraken voor beheer, onderhoud en eigendom van schaardijken.
- Rijkswaterstaat treedt in contact met Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht over de werkwijze rondom waterbeheergrenzen en over de beschermingszones langs de Oostelijke kanaaldijk Amsterdam Rijnkanaal.

2.3 Verbeteringen in het onderdeel Vegetatielegger

De volgende verbeteringen hebben alleen betrekking op het nieuwe onderdeel Vegetatielegger.

2.3.1 Kaartcorrecties en mengklassen

Meer dan de helft van de zienswijzen gaat over de manier waarop Rijkswaterstaat de begroeiing in de uiterwaarden in kaart heeft gebracht op de Vegetatielegger. De reacties lopen uiteen van verbeteringen op perceelniveau (zoals ontbrekende heggen) tot generieke opmerkingen over de gekozen

manier van karteren en de zorgvuldigheid en betrouwbaarheid hiervan. Veel zienswijzen zijn aanvullingen op de online consultatieronde.

- Op de volgende locaties zijn correcties aangebracht op basis van zienswijzen over ontbrekende begroeiing of verharding:
  - De Waal nabij km 880
  - De Nederrijn nabij km 880 en km 910
  - De Lek nabij km 981
  - De IJssel nabij km 898 – 901, km 912 – 915, km 916 en km 969
  - De Maas nabij km 22, km 36, km 59, km 70, km 76, km 78, km 85, km 92, km 100, km 102, km 133 en km 136 – 160;
  - Diverse terreinen van Staatsbosbeheer
- Op de volgende locaties zijn correcties aangebracht op basis van zienswijzen over mengklassen:
  - De Waal nabij km 921 - 922
  - De IJssel nabij km 933 – 937

Ambtshalve wijzigingen

Ten opzichte van de ontwerpvegetatielegger zijn de volgende verbeteringen doorgevoerd naar aanleiding van de online consultatieronde, ambtelijke afstemming of productiefouten.

De aanpassingen zijn waar mogelijk afgestemd met de terreineigenaren:

- Correcties doorgevoerd en mengklassen toegevoegd voor de interventiekaarten van fase 1 en 2 van het programma Stroomlijn voor de Rammelwaard, Cortenoever, Noordoever Lek en Dordtse Avelingen, conform afspraken met Staatsbosbeheer;
- Correctie van de plassen in de Cloppenwaard langs de Nieuwe Merwede. De plassen zijn uitgebreid;
- Mengklassen toegevoegd op zeven locaties langs de Maas, de IJssel, de Waal, de Bovenrijn en de Nederrijn;
- Opgaande vegetatie in de stroombaan van de Aakvlaai langs de Maas is op de Vegetatielegger vervangen door gras en akker, conform afspraken met Staatsbosbeheer;
- Correctie langs de Maas (km 249 – 251): de begrenzing van de vegetatielegger is uitgebreid en het nieuwe gedeelte is gekarteerd;
- Kleine correctie langs de Waal (km 939): een bos is omgezet tot riet en ruigte;
- Kleine correctie langs de Maas (km 104): een paar bomen zijn toegevoegd;
- Kleine correctie langs de IJssel (km 950): enkele bosvlakjes en een waterpartij zijn toegevoegd;
- Kribben langs alle riviertakken zijn aangepast tot verhard terrein of 'gras en akker'; waar van toepassing staan solitaire bomen niet meer op kribben weergegeven;
- Ruim 1300 'slivers' zijn verwijderd. Dit zijn oneffenheden langs vlakken met mengklassen of interventiekaarten.

In hoofdstuk 3 staat beschreven welke correcties zijn aangebracht per indiener. Niet alle correcties zijn verwerkt. Hieronder vatten we samen welke keuzes en overwegingen Rijkswaterstaat gemaakt heeft bij het samenstellen en verbeteren van de kaart:

- De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid.
- Bij het samenstellen van de kaart zijn luchtopnamen van de uiterwaarden uit 2011, 2012 en 2013 gebruikt. Aanvullende informatie zoals kaartmateriaal van

derden, foto's en veldonderzoek zijn gebruikt als ondersteuning, om de betrouwbaarheid van de kaart te vergroten. Hier is voor gekozen om een uniform kaartbeeld over alle uiterwaarden te krijgen.

- Omdat luchtfoto's de basis vormen voor de kaart, ontbreken alle elementen die zich onder een bos of bomenrij bevinden.
- Vegetatie en objecten kleiner dan vijf bij vijf meter zijn niet zichtbaar op de kaart.
- Vegetatie en objecten smaller dan 5 meter zijn evenmin zichtbaar op de kaart, met uitzonderingen van heggen en hagen.
- Mengklassen zijn een alternatieve weergave van de bestaande situatie. Ze zijn opgebouwd in percentages ruwe begroeiing (dit is begroeiing met een opstuwende werking bij hoog water, zoals bos en struweel) en gladde begroeiing (gras en akker). Mengklassen geven flexibiliteit voor het onderhoud van natuurgebieden.
- Kribben staan altijd als verhard terrein of 'gras en akker' weergegeven, ongeacht eventueel aanwezige begroeiing.
- De Vegetatielegger bestaat niet alleen uit de kaart, maar ook uit vier regels die zijn opgenomen in de toelichting op de Vegetatielegger. De regels geven aan welke afwijkingen van de kaart zijn toegestaan.

De komende jaren zal Rijkswaterstaat de ervaringen met de Vegetatielegger evalueren en waar nodig verder ontwikkelen. Met name voor het werken met mengklassen zal Rijkswaterstaat kennis en ervaring blijven uitwisselen met natuurbeheerorganisaties.

2.3.2 Watervergunningen

Een watervergunning is een vergunning die Rijkswaterstaat afgeeft aan derden. Hierin geeft Rijkswaterstaat toestemming voor handelingen op of nabij een waterstaatswerk. Artikel 6.5 van de Waterwet en art. 6.12 waterbesluit bepalen in welke gevallen een watervergunning nodig is. De Waterwet integreert diverse oudere vergunningen uit onder meer de voormalige Rivierenwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

De uiterwaarden van de Maas- en de Rijntakken zijn waterstaatswerken. Daarom is er ook een watervergunning nodig voor natuurontwikkeling of bedrijfsmatige activiteiten in de uiterwaarden. Deze handelingen worden binnen de procedure voor de watervergunning onder meer getoetst op waterstandseffecten. Omdat watervergunningen niet zichtbaar zijn op de Vegetatielegger, levert dit soms verwarring op bij vergunninghouders. Acht zienswijzen gingen hierop in. Hieronder volgt een opsomming van wat de Vegetatielegger betekent voor vergunninghouders:

- De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de huidige situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid.
- Watervergunningen of bepalingen hierin zijn niet zichtbaar op de kaart. Ze zijn bekend bij de vergunninghouder en bij het bevoegd gezag.
- Als een watervergunning is verleend met voorschriften over vegetatie, dan zijn de vergunninghouder en het bevoegd gezag daaraan gehouden. Als deze vergunning verloopt of anderszins vervalt, geldt de norm uit de Vegetatielegger.

- Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben dus toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger. Dit geldt ook voor watervergunningen die zijn afgegeven vóór de vaststelling van de Vegetatielegger.
- Een nieuwe watervergunning kunt u aanvragen via Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl). Hier kunt u ook een vergunningcheck doen.

De Vegetatielegger is niet aangepast naar aanleiding van zienswijzen over vergunningen. Wel is een tekst toegevoegd aan de toelichting op de Vegetatielegger, om de relatie met vergunningen duidelijker te maken.

2.3.3 Ruimte voor natuur en cultuur

Veel belanghebbenden vragen in hun zienswijzen aandacht voor het beschermen, herstellen en ontwikkelen van flora, fauna en cultuurhistorische waarden. Door de bestaande begroeiing in de uiterwaarden als norm vast te leggen ontstaat er een spanningsveld tussen hoogwaterveiligheid enerzijds en natuur en cultuur anderzijds. Hieronder vatten we samen in hoeverre de Vegetatielegger ruimte biedt voor natuur en cultuur:

- De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid.
- De Vegetatielegger is niet gericht op andere doelen zoals het behoud, het herstel of de ontwikkeling van natuur of cultuurhistorische waarden.
- Voor het aanbrengen van nieuwe begroeiing (met het oog op natuur- of cultuurontwikkeling) is een watervergunning nodig. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.
- Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger.
- Watervergunningen zijn niet zichtbaar op de Vegetatielegger. Ze zijn bekend bij de vergunninghouder en het bevoegd gezag.
- Bomen en heggen vormen een aparte legenda-eenheid op de Vegetatielegger. Bij het karteren is alleen gekeken naar de omvang, niet naar de cultuurhistorische waarde (zoals Maasheggen en bakenbomen). Uitgegroeide heggen kunnen daarom ook als lijnvormig struweel of bos op de Vegetatielegger staan. 'Versnipperde' heggen en groenstructuren zijn in hun huidige staat weergegeven. Ook voor het herstel van heggen en groenstructuren is een watervergunning nodig.

Het verwijderen van ruwe vegetatie uit de uiterwaarden vindt plaats binnen het programma Stroomlijn (**zie paragraaf 1.3**). Zij hanteren de volgende werkwijze met betrekking tot natuur en cultuur:

- Voor alle werkzaamheden stelt het programma Stroomlijn projectplannen Waterwet op. Deze projectplannen komen in samenwerking met de terreineigenaren en andere betrokkenen tot stand. Hierbij is altijd aandacht voor natuur- en cultuurbelangen.
- Het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' is in 2013 door het programma Stroomlijn vastgelegd als kader om met bestaande heggen en groenstructuren om te gaan.

- Het programma Stroomlijn moet aan vigerende wet- en regelgeving voldoen om begroeiing te kunnen verwijderen.
- Indien de benodigde ontheffingen/vergunningen (zoals bijvoorbeeld Flora- en faunawetontheffing en vergunning Natuurbeschermingswet) niet verkregen worden, blijft de begroeiing behouden.
- Zowel op (ontwerp-)projectplannen Waterwet als op de benodigde (ontwerp-)vergunningen en ontheffingen kunnen zienswijzen worden ingebracht en is beroep mogelijk.
- Na het vaststellen van de projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger.

De Vegetatielegger is niet aangepast naar aanleiding van zienswijzen over de ruimte voor natuur en cultuur. Wel is een tekst toegevoegd aan de toelichting op de Vegetatielegger om de relatie met natuur en cultuur duidelijker te maken.

2.3.4 Land- en tuinbouwsector

Tijdens de online consultatieronde kreeg Rijkswaterstaat al een aantal vragen over de consequenties van de Vegetatielegger voor de land- en tuinbouwsector. Ook tijdens de zienswijzeprocedure werd door vier belanghebbenden gevraagd om flexibel van teelt te kunnen wisselen. Het betreft voornamelijk boomkwekers en fruittelers langs de Maas. Hieronder vatten we samen wat de Vegetatielegger betekent voor de land- en tuinbouwsector:

- De Vegetatielegger geeft de bestaande situatie in de uiterwaarden weer, op basis van luchtfoto's die in de zomer gemaakt zijn. Bij handhaving van de norm uit de Vegetatielegger wordt gekeken naar de situatie in het najaar en na de oogst. Dit betekent dat terreinen met akkerbouw normaal gesproken voldoen aan de norm uit de Vegetatielegger.
- Voor boomteelt of fruitteelt is een watervergunning nodig. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.
- Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger.
- Heeft u een bestaand bedrijf met boom- en fruitteelt en nog geen watervergunning? Neem dan contact op met uw districtskantoor van Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat gaat dan samen met u op zoek naar een maatwerkoplossing.

De Vegetatielegger is niet aangepast naar aanleiding van deze zienswijzen. Wel is een tekst toegevoegd aan de toelichting op de Vegetatielegger, om de gevolgen voor de land- en tuinbouwsector duidelijker te maken.

2.3.5 Keur en leggers van Waterschappen

Op terreinen waar zowel Rijkswaterstaat als een waterschap een beheertaak hebben, kunnen vegetatie-eisen van elkaar afwijken. Rijkswaterstaat richt zich met de Vegetatielegger alleen op waterveiligheid vanuit het oogpunt van hoogwaterafvoer. Waterschappen stellen op sommige plaatsen op en rondom hun waterkeringen strengere vegetatie-eisen vanuit waterkeringbeheer. Deze

situatie kan verwarring opleveren bij belanghebbenden. Drie zienswijzen gaan hier nader op in.

Sinds januari 2014 is Rijkswaterstaat in overleg met waterschappen over de Vegetatielegger ende vegetatie-eisen die waterschappen stellen in hun beleidsregels, keur en leggers.

De kaart van de Vegetatielegger is niet aangepast naar aanleiding van de zienswijzen. In overleg met de waterschappen zijn de volgende maatregelen genomen om gebruikers te attenderen op de vegetatie-eisen van waterschappen. In de toelichting op de Vegetatielegger is de volgende attenderingstekst toegevoegd:

Naast de norm uit de Vegetatielegger kunnen waterschappen aanvullende eisen stellen aan vegetatie in de nabijheid van waterkeringen. Welke eisen dit zijn en waar deze eisen gelden is opgenomen in de keur, de beleidsregels bij de keur en de legger van het betreffende waterschap.

Op alle kaartbladen van de papieren versie (print) van de Vegetatielegger is de volgende attenderingstekst toegevoegd:

Let op, hier gelden mogelijk afwijkende vegetatie-eisen van waterschappen. Raadpleeg uw waterschap.

Ten slotte heeft Rijkswaterstaat aangeboden om in de digitale Vegetatielegger ruimte te bieden voor een aparte *attenderingskaartlaag*. Hierop kunnen de gezamenlijke waterschappen de zones weergegeven waarbinnen waterschapsrestricties gelden voor vegetatie. De kaartlaag is informatief en maakt geen deel uit van de Vegetatielegger.

2.3.6 Zienswijzen met aanbevelingen voor het vervolgproces

De Vegetatielegger is een nieuw instrument. Enkele indieners gaven aanbevelingen en aandachtspunten mee voor het vervolgproces van de Vegetatielegger.

De komende jaren zal Rijkswaterstaat de ervaringen met de Vegetatielegger evalueren om deze verder te ontwikkelen. Hierbij nemen we ook de kennis en ervaring van andere organisaties en overheden mee.

Aanbevelingen uit zienswijzen zijn verwerkt in hoofdstuk 3 van de Nota van Antwoord. Een lijst met aanbevelingen en oplossingsrichtingen van Staatsbosbeheer is apart opgenomen in paragraaf 3.20.

3. Overzicht en beantwoording alle zienswijzen

Hieronder vindt u een compleet overzicht van de zienswijzen over de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger - en de reactie van Rijkswaterstaat. De zienswijzen zijn thematisch geordend. Identieke of vergelijkbare zienswijzen zijn gezamenlijk beantwoord.

Alle indieners van zienswijzen hebben een uniek nummer, dat vermeld staat in een persoonlijke brief. In onderstaande tabel kunt u zien in welke paragrafen u het antwoord op uw zienswijze kunt terugvinden.

3.1 Overzicht alle indieners

Nr.	Indiener	Zie
Z01	Rentmeesterskantoor Korevaar	3.10
Z02	Rentmeesterskantoor Korevaar (namens cliënt)	3.6, 3.10
Z03	Rentmeesterskantoor Korevaar (namens cliënt)	3.6, 3.10, 3.18, 3.19
Z04	SPAingenieurs (namens cliënt)	3.4, 3.6
Z05	K3Delta B.V.	3.6
Z06	Gemeente Oosterhout	3.2, 3.5
Z07	Particulier	3.6
Z08	LTO Nederland	3.12, 3.16, 3.19
Z09	Heros Sluiskil B.V.	3.2
Z10	Particulier	0
Z11	Waterschap Roer en Overmaas	3.3, 3.6, 3.10, 0, 3.14, 3.17
Z12	Provincie Noord-Brabant	3.15
Z13	Waterschap Rivierenland	0, 3.17
Z14	Waternet, namens de gemeente Amsterdam, WRK NV en het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)	3.3, 3.4, 3.5
Z15	Provincie Utrecht	3.14, 3.15, 3.17
Z16	Particulier	3.6, 3.12
Z17	Minicamping de Molenbeek	3.6, 3.19
Z18	SPAingenieurs	3.2
Z19	Particulier	3.6
Z20	Gemeente Peel en Maas	3.6, 0, 3.13
Z21	DLG (Dienst Landelijk Gebied)	3.15, 3.17
Z22	Gemeente Zutphen	3.3, 3.13
Z23	Gemeente Cuijk	3.15, 3.17

Nr.	Indiener	Zie
Z24	Particulier	3.19
Z25	Vereniging Natuurmonumenten	3.6, 3.9, 3.14
Z26	SPA ingenieurs	3.2
Z27	Particulier	3.4, 3.9
Z28	Particulier	3.6
Z29	Arvalis	3.12, 3.16
Z30	Vereniging Nederlands Cultuurlandschap	3.6, 3.7, 3.14, 3.15, 3.19
Z31	Adviesbureau Pijnenburg (namens cliënt)	0, 3.16
Z32	De Mispelaar B.V.	3.4, 3.9
Z33	Rentmeesterskantoor Witte B.V. (namens cliënt)	3.19
Z34	Rentmeesterskantoor Witte B.V. (namens cliënt)	3.19
Z35	Rentmeesterskantoor Witte B.V. (namens cliënt)	3.7
Z36	Waterschap Hollandse Delta	3.3
Z37	Achmea Rechtsbijstand (namens cliënt)	0, 3.17, 3.19
Z38	Gemeente Boxmeer	3.6, 3.12, 3.15, 3.19
Z39	Maatschap Peeters-Rijs	3.6
Z40	Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen	3.7
Z41	Vereniging Gelderse Natuur en Milieufederatie	3.7, 3.12, 3.18
Z42	Staatsbosbeheer	3.6, 3.7, 3.12, 3.14, 3.15, 3.18, 3.19, 0
Z43	Arvalis (namens cliënt)	3.6
Z44	Arvalis (namens cliënt)	3.6, 0, 3.17, 3.19
Z45	LBP Sight	3.7
Z46	Waterschap Aa en Maas	3.5, 3.12, 3.14, 3.15
Z47	Provincie Gelderland	3.9
Z48	Arvalis (namens cliënt)	3.16
Z49	Arvalis (namens cliënt)	3.6
Z50	Arvalis (namens cliënt)	3.12
Z51	Waterschap Peel en Maasvallei	3.5, 3.11, 3.14

Naar aanleiding van de online consultatieronde, ambtelijke afstemming of productiefoutenzijn aanvullende verbeteringen doorgevoerd. De aanpassingen zijn waar mogelijk afgestemd met de terreineigenaren.

zie paragraaf 2.3.1 voor de lijst met aanpassingen.

3.2 Legger rijkswaterstaatswerken: (buiten)beschermingszone

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Enkele zienswijzen betreffen een nieuw geïntroduceerd type beschermingszone (de) ten opzichte van de vigerende Legger uit 2012, langs het kanaal Van Gent naar Terneuzen. Deze wijziging is niet met belanghebbenden gecommuniceerd. De indieners stellen dat zij hierdoor beperkt worden in hun bedrijfsvoering en doen een beroep op de Waterwet voor schadeloosstelling.	Z09; Z18; Z26	De zienswijzen zijn gegrond. Rijkswaterstaat had ten minste in de kennisgeving moeten vermelden dat een buitenbeschermingszone is ingesteld. Rijkswaterstaat verwijdert daarom de buitenbeschermingszone uit deze actualisatie van de legger. De beschermingszone in de vigerende legger (2012) blijft gehandhaafd en biedt voor nu voldoende basis voor bescherming van de waterkering. Vergunningverlening en handhaving door RWS Zee en Delta is hierop gebaseerd.	Aanpassing in de actualisatie van 2014.
Indiener constateert dat in de Legger voor het Markkanaal een kernzone en een beschermingszone is aangewezen ter hoogte van de Contreie. Indiener meldt dat het maaiveld ter plaatse (veel) hoger ligt dan de gewenste dwarsprofielen. Indiener verzoekt om op deze plaatsen de kernzone en beschermingszone te verwijderen en de zone aan te merken als 'hoge grond'.	Z06	Rijkswaterstaat bevestigt dat er sprake is van hoge grond in delen van het door de indiener omschreven gebied. Naar aanleiding van de zienswijze is nader overleg gepleegd, zowel met de indiener (gemeente Oosterhout) als met andere belanghebbenden (waterschap en provincie). Het is echter op korte termijn niet te bepalen wat de juiste begrenzing moet zijn van de kernzone, de beschermingszone en de hoge grond. Hiervoor is (technisch) onderzoek nodig en aanvullend overleg met alle belanghebbenden. De resultaten hiervan worden verwerkt in de volgende actualisatie van de Legger. In het kader van de vergunningverlening zal Rijkswaterstaat al wel rekening houden met de aanwezige hoge grond langs het kanaal.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014. Wel onderdeel van vervolgproces (zie paragraaf 2.2)

3.3 Legger rijkswaterstaatswerken: zienswijzen uit 2012 die niet verwerkt zijn

Zienswijze	Indiener(s)	Reactie	Doorwerking
Indiener constateert dat de ontwerplegger niet is aangepast naar aanleiding van de zienswijzen uit 2012 (zie Nota van Antwoord 2012 nr. Z22). Indiener vraagt de Legger conform de Nota van antwoord aan te passen, danwel een passende motivering te geven waarom de legger niet wordt aangepast.	Z11	Rijkswaterstaat heeft de aanpassingen inderdaad niet kunnen doorvoeren in deze actualisatie van de Legger. Een aantal wijzigingen is inmiddels wel doorgevoerd in de RWS systemen, maar te laat om mee te kunnen in het productieproces van de actualisatie van de Legger (bijvoorbeeld overlaat Contelmo). Dit is besproken met de indiener. Een aantal wijzigingen kon nog niet worden doorgevoerd, omdat er nog niet voldoende data over beschikbaar waren om een legger van te kunnen maken. Naar verwachting zijn deze data bij een volgende actualisatie wel beschikbaar.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014. Wel onderdeel van vervolgproces (zie paragraaf 2.2)
Indiener constateert dat de zienswijze uit 2012 over het inlaatwerk ter hoogte van Nigtevecht niet is meegenomen. Indiener verzoekt nogmaals de legger op dit punt te actualiseren.	Z14	Rijkswaterstaat bevestigt dat deze zienswijze niet goed is verwerkt in de ontwerplegger. Het inlaatwerk in de Oostkanaaldijk van het Amsterdam Rijnkanaal ter hoogte van Nigtevecht is opgenomen in de Legger.	Aanpassing in de actualisatie van 2014.
Indiener herhaalt de zienswijze uit 2012, met het verzoek om voor het Spui, de Dordtse Kil, de Oude Maas en het Haringvliet niet alleen de minimale, maar ook de maximale diepte op te nemen. Deze maximale diepte kan stabiliteitsproblemen of zettingvloeiing van de aangrenzende primaire waterkeringen en vooroevers voorkomen. Indiener stelt dat het overleg dat na de zienswijze uit 2012 is opgestart, geen duidelijk resultaat heeft opgeleverd.	Z36	Rijkswaterstaat beaamt dat het vaststellen van een maximale diepte voor vaarwegonderhoud op sommige plaatsen een positief effect zou kunnen hebben op de stabiliteit van de primaire keringen. Het proces om hierbij tot een gezamenlijke oplossing te komen is door het waterschap en rijk gestart, zoals de indiener ook aangeeft in de zienswijze. De waterbeheerders doen elk onderzoek vanuit hun eigen verantwoordelijkheid (Rijkswaterstaat de bodem, het waterschap de dijken), delen de resultaten, bereiden maatregelen voor, verlenen vergunningen en voeren ze uit. Daarbij wordt (ook landelijk) geprioriteerd. Voor de lange termijn heeft Rijkswaterstaat de problematiek geagendeerd bij het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Omdat er – zoals de indiener stelt – op dit moment nog geen duidelijke resultaten zijn, is opname van een maximale bodemdiepte in de Legger nu niet aan de orde.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014. Wel onderdeel van vervolgproces (zie paragraaf 2.2)

3.4 Legger rijkswaterstaatswerken: ontbrekende elementen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener meldt dat de vaste bouwwerken en de werkschepen van Misti Maritieme Activiteiten BV niet op de Legger zijn opgenomen.	Z04	De Legger rijkswaterstaatswerken geeft geen eigendommen van derden weer. Het klopt dus dat de eigendommen van het bedrijf niet op de Legger zijn opgenomen. (zie paragraaf 3.6 voor de weergave op de Vegetatielegger)	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014.
Indiener stelt dat de waterbeheergrenzen op een aantal locaties niet overeenkomen. Dit sluit niet aan bij wat de Waterwet beoogd heeft met eenduidigheid in waterbeheer. Dit levert risico's op voor de vertegenwoordiging van het waterbeheer in de grensgebieden. Indiener verzoekt Rijkswaterstaat de ontwerplegger aan te passen.	Z14	De grenzen van het waterstaatkundig beheer volgens de Waterregeling (bijlage IV) zijn als zodanig overgenomen in de Legger. De grenzen van het waterkwaliteit en waterkwantiteitbeheer (bijlage II en III van de Waterregeling) zijn niet opgenomen in de Legger. In de Legger wordt namelijk alleen de Rijks(hoofd)vaarweg opgenomen. Het overige rijkswater niet. RWS treedt in overleg met Hoogheemraadschap AGV om een en ander verder toe te lichten.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014.
Indieners melden dat de kades van drie waterpartijen niet staan vermeld op de Legger. Indiener verzoekt om het hoogtepfiel van de kades en de Molenweg in de Legger op te nemen.	Z27; Z32	De Legger rijkswaterstaatswerken geeft geen eigendommen van derden weer. De genoemde kades zijn niet in beheer bij Rijkswaterstaat. Daarom zijn ze niet ingetekend op de Legger. (zie ook paragraaf 3.9)	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014.

3.5 Legger rijkswaterstaatswerken: overige onderwerpen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener vraagt waarom de dwarsprofielen aan beide zijden van het Markkanaal verschillende hoogten hebben. Indiener pleit voor een gelijke hoogte en stelt dat deze hoogte gerelateerd is aan de mogelijk hoogst voorkomende waterstand van het Markkanaal.	Z06	Rijkswaterstaat heeft nog geen veiligheidsnorm vastgesteld voor de regionale kering en gaat daarom uit van het huidige profiel van de kering. De huidige dwarsprofielen aan beide zijden van het Markkanaal hebben verschillende hoogten en staan dus ook zo in de Legger. Medio 2015 stelt de Minister van Infrastructuur en Milieu nieuwe normen vast voor regionale keringen. Na vaststelling worden deze landelijk verwerkt in de eerstvolgende actualisatie van de Legger rijkswaterstaatswerken.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener bevestigt de afspraken tussen Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap AGV over de kunstwerken langs de Oostelijke kanaaldijk Amsterdam Rijnkanaal. Deze afspraken zijn in goed overleg tot stand gekomen. Indiener stelt voor om de conclusies vast te leggen in de eerstvolgende herziening van de leggers van beide partijen in 2015. Hierbij is van belang de beide beschermingszones (waterkering AGV en waterkering RWS) goed op elkaar aansluiten.	Z14	Het voorstel om middels ambtelijk vooroverleg de beschermingszones van de waterkeringen van beide partijen goed op elkaar aan te laten sluiten en deze resultaten in de volgende actualisatie van de Legger op te nemen wordt in dank aanvaard. Rijkswaterstaatswerken kan echter niet toezeggen dat deze herziening al in 2015 zal plaatsvinden. (zie paragraaf 1.5)	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014. Wel onderdeel van vervolgproces (zie paragraaf 2.2)
Indiener verzoekt namens Hoogheemraadschap AGV om in de Legger aan te duiden dat de sluisdeuren in de Kunstwerken Oostelijke kanaaldijk Amsterdam Rijnkanaal geen kerende functie hebben.	Z14	Rijkswaterstaat is het eens met de indiener. In de watersysteembeschrijving wordt de constatering opgenomen dat deze sluisdeuren geen kerende functie hebben. In verband met de vormgeving van de kaart is de informatie niet zichtbaar op de kaart zelf.	Aanpassing in de actualisatie van 2014 (systeem-beschrijving)
Indiener heeft in haar zienswijze van 2012 verzocht om de ruwheid van het winterbed mee te nemen in de legger. Met de Vegetatielegger heeft Rijkswaterstaat hiermee een goede eerste stap gezet. Indiener stelt dat een vervolmaking met een toetsbaar hydraulisch leggerprofiel een aandachtspunt blijft.	Z46	Rijkswaterstaat volgt de natuurlijke ontwikkeling van de geometrie van het rivierbed met lodingen van het zomerbed en hoogteopnamen van het winterbed. Wijzigingen in de geometrie door menselijk ingrijpen wordt via vergunningverlening gereguleerd. Uit de wettelijke periodieke toetsing van het rivierbed op hoogwaterstanden blijkt of het rivierprofiel voldoende afvoercapaciteit heeft. Met het toetsresultaat verantwoordt Rijkswaterstaat haar rivierbeheer in de achterliggende periode.	Geen aanpassing van de Legger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoekt om met Rijkswaterstaat te komen tot een nadere afbakening van de zogenaamde schaaldijken. Dit zijn dijktaaluds waarbij de primaire waterkering overgaat in de oever van de Maas. Indiener constateert dat er een potentieel risico ligt op extra beheerskosten en het niet optimaal functioneren van de waterkering, als Rijkswaterstaat minder actief omgaat met het beheer van de oevers en de daarop voortkomende beplanting. Indiener stelt voor om in 2015 te komen tot concrete begrenzing van de schaaldijken en middels een convenant afspraken te maken over de onderhoudsverplichting.	Z51	Schaaldijken zijn dijktaaluds waarbij de primaire waterkering overgaat in de oever van de rivier. In dit geval is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de instandhouding van de rivierbodem en rivieroever. Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkeringen. Omdat de standzekerheid van de waterkering afhankelijk is van het beheer en onderhoud aan de rivierbodem en rivieroever, zijn afspraken nodig over omvang en uitvoering van dergelijk onderhoud. Rijkswaterstaat gaat in overleg met de betreffende waterschappen om te komen tot heldere en bindende afspraken voor beheer, onderhoud en eigendom van schaaldijken.	Geen aanpassing in de actualisatie van 2014. Wel onderdeel van vervolgproces (zie paragraaf 2.2)

3.6 Vegetatielegger: ontbrekende begroeiing of verharding

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
De indieners menen dat er elementen ontbreken op de ontwerpvegetatielegger. De indieners hebben de coördinaten en de vegetatietypen doorgegeven via de kaartmodule of via een bijlage bij de zienswijze. Indieners verzoeken om het kaartmateriaal aan te passen volgens het aangeleverde materiaal.	Z02; Z03; Z05; Z07; Z11; Z16; Z17; Z19; Z25; Z28; Z30; Z38; Z39; Z42; Z43; Z44; Z49	In onderstaande regels staat per indiener of de voorgestelde aanpassingen wel of niet zijn doorgevoerd en waarom. In paragraaf 2.3.1 staat welke keuzes en overwegingen Rijkswaterstaat heeft gemaakt bij het samenstellen en verbeteren van de kaart.	Zie hieronder
Indiener verzoekt namens cliënt dringend om de op de aangeleverde Natuurschoonwet NSW rangschikkingskaart vermelde beplantingen over te nemen. Dit is een herhaling van de online consultatie. Daarnaast verzoekt indiener de individuele bomen te vervangen door een lijnvormig element.	Z02	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde kaart van het landgoed vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast binnen de karteermethode van Rijkswaterstaat (zie paragraaf 2.3.1). Objecten kleiner dan vijf bij vijf meter (of lijnvormige objecten smaller dan vijf meter) zijn niet zichtbaar op de kaart. De bomenrij kan niet als lijnvormig element gekarteerd worden. Er zijn enkele tientallen solitaire bomen toegevoegd.	Aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoekt namens cliënt om alle beplantingselementen van de NSW-rangschikkingskaart en SNL-kaarten op de Vegetatielegger op te nemen.	Z03	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde kaarten van het landgoed vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast (zie paragraaf 2.3.1). Objecten kleiner dan vijf bij vijf meter (of lijnvormige objecten smaller dan vijf meter) zijn niet zichtbaar op de kaart. Er is groot aantal solitaire bomen, een paar heggen en een enkel bosvlak toegevoegd.	Aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt dat de vaste bouwwerken en de werkschepen van Misti Maritieme Activiteiten BV niet op de Vegetatielegger zijn opgenomen. Indiener levert twee tekeningen aan als bijlage.	Z04	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde tekeningen van het terrein vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast. Er is een steiger toegevoegd en de verharding op de oever is uitgebreid (zie paragraaf 2.3.1).	Aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt dat op diverse plaatsen bebouwd en verhard terrein ontbreekt. Op één van de locaties was dit reeds doorgegeven tijdens de online consultatieronde, maar niet verwerkt. Indiener meldt dat een stuk gras en akker water moet zijn.	Z05	Naar aanleiding van de zienswijze heeft Rijkswaterstaat verhard terrein en water (insteekhaven) toegevoegd.	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener meldt dat op drie plekken langs de perceelgrens heggen ontbreken. Dit betreft een aanvulling op de online consultatieronde. De locaties zijn aangegeven via het zienswijzeformulier.	Z07	Naar aanleiding van de zienswijze heeft Rijkswaterstaat de stukken heg aangevuld. Ook is een aantal ontbrekende bomen toegevoegd. Een gedeelte van het terrein is gekarteerd als struiken in plaats van gras.	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener heeft als bijlage bij de zienswijze acht kaarten ingediend met opmerkingen over de aangegeven begroeiing op de Vegetatielegger.	Z11	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde tekeningen van het terrein vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast (zie paragraaf 2.3.1). De aangegeven bomen zijn niet opgenomen, omdat ze buiten de grens van de Vegetatielegger staan. Knotwilgen zijn als punt in plaats van als lijn gekarteerd.	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener heeft als bijlage bij de zienswijze twee tekeningen ingediend met opmerkingen over de aangegeven begroeiing op de Vegetatielegger. Dit betreft een aanvulling op de onlineconsultatieronde.	Z16	Rijkswaterstaat heeft de ontbrekende vegetatie en verharding toegevoegd aan de Vegetatielegger. De aangegeven oprit is niet opgenomen. Deze is te smal om te karteren.	Aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener meldt dat de vegetatieklasse 'bos' op het terrein gemarkeerd zou moeten worden als de zwaarste begroeiingsklasse 'struweel'. Ook ontbreekt een vijver van 500 m ² op de Vegetatielegger. Dit betreft een aanvulling op de online consultatieronde.	Z17	Rijkswaterstaat heeft alleen enkele bomen toegevoegd aan de Vegetatielegger. De andere aanpassingen vallen buiten de karteermethode van Rijkswaterstaat (zie paragraaf 2.3). Omdat luchtfoto's de basis vormen voor de kaart, ontbreken alle elementen die zich onder een bos of bomenrij bevinden. Dit geldt ook voor het aanwezig struweel en de vijver. De zichtbare delen van de vijver zijn te smal om te karteren.	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener heeft als bijlage bij de zienswijze een tekening ingediend met opmerkingen over de aangegeven begroeiing op de Vegetatielegger. Dit betreft een aanvulling op de onlineconsultatieronde.	Z19	Er is op basis van deze zienswijze een aantal ontbrekende bomen en heggen/hagen toegevoegd aan de Vegetatielegger.	Aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener vraagt of de klasse 'gras en akker' in de stroombaan, binnendijs van de dijk bij Baarlo, op een vergissing berust.	Z20	Het berust niet op een vergissing. In extreme situaties moet ook het gebied achter de Maaskades meestromen, zonder dat dit belemmerd wordt door begroeiing.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt dat in de buurt van kilometerpunten 216, 217, 218 en 219 struweel (griend) moet staan in plaats van bos.	Z25	De gekarteerde vegetatieklasse van griend is afhankelijk van de hoogte van het griend op de gebruikte luchtfoto's. Omdat het griend hoger dan 5 meter was op deze luchtfoto's, is en blijft het gekarteerd als bos.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt dat niet alle heggen, bomen en tuinvegetatie zijn weergegeven op de kaart (aangetoond in bijlage).	Z28	De heggen, bomen en begroeiing op het terrein zijn aangevuld.	Aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener verzoekt om ontbrekende elementen op te nemen in de Vegetatielegger. Deze zijn tijdens de online consultatie aangeleverd en niet volledig verwerkt. Indiener (Z38) verzoekt om per element specifiek te specificeren waarom deze niet wordt opgenomen in de Vegetatielegger.	Z30; Z38	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde kaarten van het terrein vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast binnen de karteermethode van Rijkswaterstaat (zie paragraaf 2.3.1). Er zijn heggen toegevoegd aan de kaart. Bestaande onderbrekingen in van oorsprong lijnvormige elementen blijven wel zichtbaar op de Vegetatielegger. Projecten voor het herstellen van groenstructuren/heggen zijn en blijven vergunningplichtig voor de Waterwet, met het oog op de mogelijke impact op de hoogwaterveiligheid.	Aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt dat er een groenstrook / bos is ingetekend op een plek waar nooit bomen gestaan hebben. De locatie is aangegeven via het zienswijzeformulier.	Z39	Rijkswaterstaat heeft de Vegetatielegger aangepast naar aanleiding van deze zienswijze.	Aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener heeft de riviertakken in het veld doorgelopen. Er is gekeken of de vegetatie op de kaart overeenkomt met de vegetatie in het veld. De indiener heeft de verschillen aangegeven en verzoekt om deze op de kaart te verbeteren (reacties zijn aangeleverd in GIS bestanden).	Z42	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde shapefiles van de terreinen vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast binnen de karteermethode van Rijkswaterstaat (zie paragraaf 2.3.1).	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener heeft voor haar eigen terreinen bestaande heggen (in de categorie waardevol vanuit cultuurhistorie en vaak ook vanuit natuur) zo goed mogelijk in kaart gebracht en aangeleverd als aparte kaart. Daarmee kan Rijkswaterstaat de Vegetatielegger voor de heggen (in terreinen van Staatsbosbeheer) compleet maken.	Z42	Rijkswaterstaat heeft de aangeleverde shapefiles van de terreinen vergeleken met de luchtfoto's. De Vegetatielegger is hierop aangepast binnen de karteermethode van Rijkswaterstaat (zie paragraaf 2.3.1).	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener meldt dat bestaande en vergunde verharding en begroeiing ontbreekt op het terrein van haar cliënt. De locatie is aangegeven via het zienswijzeformulier.	Z43	Rijkswaterstaat heeft de Vegetatielegger aangepast naar aanleiding van deze zienswijze. De Vegetatielegger geeft alleen de bestaande situatie weer, niet de vergunde situatie (zie ook paragraaf 3.12).	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener meldt dat het in 2013 opgerichte rundveebedrijf van haar cliënt, inclusief landschappelijke inpassing, niet is opgenomen in de Vegetatielegger.	Z49	Rijkswaterstaat heeft de Vegetatielegger aangepast aan de hand van de meest recente luchtfoto's, uit 2013. Op deze foto's is het terrein echter nog een bouwterrein. Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger (zie paragraaf 2.3.2).	Aanpassing van de Vegetatielegger.

3.7 Vegetatielegger: opnemen of aanpassen mengklassen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indieners verzoeken om mengklassen op te nemen of te wijzigen op de Vegetatielegger.	Z30;Z35; Z40;Z41; Z42	Mengklassen zijn een alternatieve weergave van de bestaande situatie. Mengklassen geven flexibiliteit voor het onderhoud van natuurgebieden. In onderstaande regels staat per indiener of de voorgestelde aanpassingen wel of niet zijn doorgevoerd en waarom. In paragraaf 2.3.1 staat welke keuzes en overwegingen Rijkswaterstaat heeft gemaakt bij het samenstellen en verbeteren van de kaart.	Zie hieronder

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener merkt op dat veel lijnvormige beplanting niet als zodanig is opgenomen, maar in de gehavende staat waarin het zich op een bepaald moment verkeert. Indiener verzoekt om gebieden waar restanten van lijnvormige landschapselementen zichtbaar zijn van een mengklasse (90/10) te voorzien. Dit gebied is reeds aangeduid tijdens de online consultatieronde.	Z30	Rijkswaterstaat past de mengklasse niet aan. Het opnemen van mengklassen zou hier betekenen dat lijnvormige elementen verder kunnen uitgroeien. Dit zou een toename van de hoeveelheid (ruwe) begroeiing betekenen en dat is niet het doel van mengklassen. Voor het ontwikkelen van natuur is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2)	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener verzoekt namens haar cliënt om de eerder aangeleverde kaart met landschapselementen op te nemen op de Vegetatielegger. Daarnaast verzoekt de indiener om het volledige buitendijkse gebied (buiten de Bandijk) binnen een mengklasse te brengen. Dit is eerder toegezegd door Rijkswaterstaat.	Z35	Het verzoek om het buitendijkse gebied binnen een mengklasse te brengen is conform afspraak door Rijkswaterstaat gehonoreerd. De aangeleverde kaart met landschapselementen is op de Vegetatielegger (basiskaart) verwerkt, maar niet meer zichtbaar in verband met de aangebrachte mengklasse.	Aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener verzoekt om een gedeelte van een eerder toegewezen mengklasse (70/30) alsnog te karteren als homogeen bos. Het gebied is aangeduid via een bijlage.	Z40	Rijkswaterstaat past deze mengklasse niet aan. Bij het samenstellen van de mengklasse is het percentage (in dit geval 70/30) bepaald door alle op het terrein aanwezige begroeiing. Het door de indiener aangeduide bos maakt deel uit van dit percentage en kan dus niet uit de mengklasse gehaald worden. Dit zou een toename van de hoeveelheid (ruwe) begroeiing betekenen en dat is niet het doel van mengklassen.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener is van mening dat de Vegetatielegger eigenlijk niet past binnen een statische legger. Indiener verzoekt om de grootst mogelijke ruimte en flexibiliteit in te bouwen voor de natuurlijke ontwikkeling van vegetatie. De legenda-eenheid mengklassen is al een goede eerste stap. Indiener ziet een flexibele uitbreiding van deze legenda-eenheid over grotere trajecten als een goede volgende stap.	Z41	Mengklassen zijn een alternatieve weergave van de bestaande situatie. Mengklassen geven flexibiliteit voor het onderhoud van natuurgebieden. Voor het ontwikkelen van natuur is een watervergunning nodig. (zie paragraaf 2.3.1) In de Vegetatielegger die nu vastgesteld wordt is de inpassing van mengklassen beperkt qua omvang en ligging. Een mengklasse-contour mag niet stroombaan-overschrijdend zijn. Hiermee wordt voorkomen dat de verplaatsing van ruwe vegetatie in een mengklasse gaandeweg leidt tot onacceptabele stromingsweerstand.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener heeft de riviertakken in het veld doorgelopen. Er zijn voorstellen gedaan voor mengklassen die aansluiten bij het landgebruik terreinbeheer. Indiener verzoekt om deze op de kaart te verbeteren (reacties zijn aangeleverd in GIS bestanden).	Z42	Gezien het grote aantal voorgestelde mengklassen wordt deze zienswijze in een apart traject behandeld. Rijkswaterstaat gaat in overleg met de indiener en verwerkt het resultaat van het overleg in de eerstvolgende actualisatie van de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger, onderdeel van vervolgproces.
Indiener verzoekt om de begrenzing van een eerder toegewezen mengklasse van haar cliënt aan te passen.	Z45	Rijkswaterstaat heeft aanvullend contact gehad met de indiener over dit verzoek en de aangepaste begrenzing. In onderling overleg is een gedeelte van de begrenzing aangepast.	Aanpassing van de Vegetatielegger.

3.8 Vegetatielegger: ongewenste begroeiing

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Vijf indieners maken melding van begroeiing die staat weergegeven op de Vegetatielegger, maar die om diverse redenen ongewenst is.	Z10; Z20; Z31; Z37; Z44;	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Ook 'ongewenste begroeiing' staat op de Vegetatielegger en is daarmee – vanuit het oogpunt van hoogwaterafvoer – toegestaan. De hoeveelheid begroeiing mag wel afnemen, zolang dit aan de vigerende wet- en regelgeving voldoet. Hieronder reageren we op de afzonderlijke zienswijzen.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener meldt (mede namens diverse omwonenden) dat een beginnend bosperceeltje illegaal is aangeplant door derden. Deze is gelegen binnen de stroombaan. Indiener constateert dat Rijkswaterstaat deze beplanting legaliseert na opname in de Vegetatielegger. Indiener eist dat het bosperceel van de Vegetatielegger verwijderd wordt.	Z10	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom blijft het bosperceel op de Vegetatielegger staan. Mogelijk wordt de genoemde begroeiing verwijderd binnen het programma Stroomlijn (zie paragraaf 1.3). In dat geval wordt de beoogde eindsituatie na het vaststellen van het projectplan overgenomen op de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieneren ondervinden hinder van de ruigte in het gebied Romeinenweerd (in eigendom bij de staat). Deze ruigte belemmert de doorstroming en vergroot de kans op overstromingen.</p> <p>Indiener (Z20) verzoekt om het gebied op de Vegetatielegger terug te brengen naar de vegetatieklasse 'gras en akker'.</p> <p>Indiener (Z37) merkt op dat Rijkswaterstaat deze illegale situatie legaliseert door opname in de Vegetatielegger. Indiener verzoekt om het bosgebied langs de dijk te snoeien en de begroeiing voor de woningen van haar cliënten weg te halen, in verband met het uitzicht op de Maas en de waarde van de woning. De Vegetatielegger dient hierop aangepast te worden.</p>	Z20; Z37	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom blijft de ruigte op de Vegetatielegger staan.</p> <p>Mogelijk wordt de genoemde begroeiing (op een terrein van de staat) verwijderd. De planning voor de aanpak van de Romeinenweerd is het najaar van 2014. Samen met Limburgs Landschap wordt gekeken naar de meest duurzame oplossing.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener meldt dat Rijkswaterstaat een strook ruigte langs de Maas in bezit heeft, dat grenst aan de landbouwgrond van haar cliënten. Deze strook is gekarteerd als riet en ruigte. Indiener maakt bezwaar tegen deze aanduiding, omdat haar cliënten hinder ondervinden van deze ruigtegroei.</p>	Z31	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom blijft de ruigte vooralsnog op de Vegetatielegger staan.</p> <p>Het gaat om een terrein in de stroombaan van de rivier en in eigendom van het Rijk. Rijkswaterstaat zal deze begroeiing mogelijk verwijderen. Het uitgangspunt is dat de oeverstroken zo glad mogelijk zijn. De planning is op dit moment nog niet bekend.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener meldt dat een terrein van het Limburgs Landschap, dat grenst aan het terrein van haar cliënten, snel verruigt. Het gebied staat als 'gras en akker' op de Vegetatielegger. Indiener ondervindt hinder van de verruiging van het terrein en verzoekt Rijkswaterstaat om handhavend op te treden. De betreffende locatie is gemarkeerd op de kaart met behulp van het zienswijzeformulier.</p>	Z31	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. In dit geval komt het overeen met de gewenste situatie voor de indiener, namelijk de meest gladde vegetatieklasse 'gras en akker'. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer op basis van de Vegetatielegger. Het door de indiener gemarkeerde terrein mag niet verder verruwen tot 'riet en ruigte', 'struweel' of 'bos'.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener is van mening dat bomen/bos en struweel langs de Maas verwijderd moeten worden. De betreffende locatie is aangegeven via het zienswijzeformulier.	Z44	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom blijft de begroeiing vooralsnog op de Vegetatielegger staan. Mogelijk wordt deze begroeiing verwijderd binnen het programma Stroomlijn (<i>zie paragraaf 1.3</i>). In dat geval wordt de beoogde eindsituatie na het vaststellen van het projectplan overgenomen op de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

3.9 Vegetatielegger: de ligging van de stroombaan

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Vier zienswijzen hebben betrekking op de weergave van de stroombaan op de Vegetatielegger of de berekening om tot deze weergave te komen.	Z25; Z27; Z32; Z47	De stroombaan is het werkingsgebied van het programma Stroomlijn. Hij is gestippeld op de Vegetatielegger weergegeven. De stroombaan is uitsluitend ter informatie opgenomen en maakt geen deel uit van de Vegetatielegger. Hij kan dus ook niet via deze procedure gewijzigd worden (<i>zie paragraaf 1.3</i>). Hieronder reageren we de afzonderlijke zienswijzen.	Zie hieronder
Indiener merkt op dat de stroombaan bij km 223,224 en 225 niet logisch is.	Z25	De stroombaan bij de Maas (km 223 – 225) is correct bepaald. Omdat het winterbed op dit traject relatief smal is, is nagenoeg het hele gebied als stroombaan aangemerkt.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
Indiener verzoekt stroombaan aan te passen tussen km 215 en 217 in verband met realisatie Maximakanaal.	Z25	Bij de berekening van de stroombaan is al uitgegaan van de realisatie van het Maximakanaal. Het Maximakanaal is wel toegevoegd aan de Legger rijkswaterstaatswerken en de systeembeschrijving. (<i>zie paragraaf 2.2</i>)	Geen aanpassing van de Vegetatielegger. Wel aanpassing van de actualisatie 2014 van de Legger.
Indieners melden dat de kades van drie waterpartijen niet staan vermeld op de Legger. Indiener verzoekt om het hoogteprofiel van de kades en de Molenweg in de Legger op te nemen. Indiener (Z27) meldt tevens dat de kades impact hebben op de stroombaanberekening.	Z27; Z32	De Vegetatielegger bevat geen kades en hoogteprofielen. De genoemde kades zijn wel meegenomen bij de berekening van de stroombaan. (<i>zie ook paragraaf 3.4</i>)	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener constateert dat de stroombaan – zoals weergegeven op de Vegetatielegger – niet aansluit op de voorgestelde inrichting van de uiterwaard door het project Weelde in de Beuningse Uiterwaarden. De betreffende locaties met toelichting zijn bijgesloten bij de zienswijze.</p>	Z47	<p>De stroombaan is geen onderdeel van de Vegetatielegger en kan dus ook niet via deze procedure gewijzigd worden. Het project Weelde in de Beuningse Uiterwaarden is een initiatief van de provincie Gelderland. Het programma Stroomlijn wordt door Rijkswaterstaat uitgevoerd (zie paragraaf 1.3). Bij voldoende rivierkundige onderbouwing kan hier, zoals de indiener stelt, een inrichting worden gerealiseerd die afwijkt van de het beeld in de Vegetatielegger. Die eindinrichting zal ofwel via een projectplan ofwel via een watervergunning, op basis van de Waterwet, worden getoetst en vastgelegd. Dit alles in goed overleg tussen de initiatiefnemer, het programma Stroomlijn en Rijkswaterstaat als bevoegd gezag voor de Waterwet.</p>	<p>Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.</p>

3.10 Vegetatielegger: kwaliteit kaartmateriaal

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>De indieners stellen dat de Vegetatielegger op veel punten (zeer) incompleet is, vanwege de lage resolutie van het gebruikte kaartmateriaal en de gebrekkige terreinopname.</p> <p>De indieners menen dat een zorgvuldig uitgevoerde veldinventarisatie onder de zorgplicht/ beheertaak van Rijkswaterstaat valt, wanneer deze gegevens gebruikt worden als nulmeting voor een nieuw toetsingskader.</p> <p>Indiener (Z03) stelt hierbij een aantal oplossingsrichtingen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rijkswaterstaat geeft nu aan dat de bewijslast bij toekomstige handhaving of vergunningverlening bij Rijkswaterstaat zelf ligt voor zover het beplantingselementen betreft die in 2014 smaller zijn dan 5 meter; 2. Rijkswaterstaat voert op de eigendommen van indiener alsnog een adequate (veld)inventarisatie uit; 3. Rijkswaterstaat stelt middelen beschikbaar aan indiener zodat zij deze (veld)inventarisatie alsnog uit kan laten voeren. <p>Indien de genoemde onzorgvuldigheid niet afdoende wordt weggenomen, zal de indiener (Z03) zich op het standpunt stellen dat de Vegetatielegger onverbindend is.</p>	<p>Z01; Z02; Z03; Z11</p>	<p>Rijkswaterstaat is het oneens met de constatering dat een veldinventarisatie van alle uiterwaarden noodzakelijk is voor het opstellen van een betrouwbare Vegetatielegger. De Vegetatielegger geeft de begroeiing in de uiterwaarden met voldoende betrouwbaarheid en detailniveau weer om aan haar zorgplicht te voldoen. Zorgplicht is de wettelijke verplichting om de begroeiing binnen de norm te houden met het oog op hoogwaterveiligheid.</p> <p>Voor het karteren zijn recente luchtfoto's gebruikt en is een resolutie van 5x5 meter toegepast. Rijkswaterstaat is zich ervan bewust – mede uit de ervaringen tijdens de online consultatieronde – dat kleine landschapselementen op de kaart kunnen ontbreken. De regels bij de leggerkaart (zoals verwoord in de toelichting bij de Vegetatielegger) laten deze begroeiing echter toe. Met deze regels wordt voorkomen dat Rijkswaterstaat onnodig ingrijpt op begroeiing die niet of onvolledig zichtbaar is op de Vegetatielegger.</p> <p>Als Rijkswaterstaat onderhoud uitvoert op basis van de Vegetatielegger, is de gebruikelijke wet- en regelgeving van toepassing. Rijkswaterstaat treedt altijd in overleg met rechthebbenden om het onderhoud te organiseren. Alleen in het uiterste geval zal Rijkswaterstaat op basis van de gedoogplicht (artikel 5.23 van de Waterwet) vorderen dat rechthebbenden moeten toelaten dat op hun terrein ruwe vegetatie wordt verwijderd.</p> <p>Rijkswaterstaat zal de Vegetatielegger wel als toetsingskader gebruiken, zoals bepaald in artikel 5.1 van de Waterwet. Belanghebbenden die na vaststelling van de Legger tot het standpunt komen dat de Vegetatielegger fouten bevat die omvangrijker zijn dan de ruimte die gegeven wordt in de regels bij de kaart, kunnen met Rijkswaterstaat in overleg treden over mitigatie of herstel.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger, wel een aanvulling op de toelichting.</p>

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener kan niet beoordelen of alle op het landgoed aanwezige bossen, landschapselementen, etc. volledig zijn weergegeven. Indiener kan ook niet verifiëren of er aanpassingen zijn gemaakt naar aanleiding van de reactie op de online consultatie.	Z02	Naar aanleiding van de opmerkingen tijdens de online consultatie is een groot aantal bomen toegevoegd aan de Vegetatielegger. De aangepaste kaart en het verslag van de online consultatie is in mei 2014 gepubliceerd op de website http://vegetatielegger.rws.nl . (zie ook paragraaf 3.4)	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener vraagt of er alsnog een vertaalslag/koppeling gemaakt kan worden met de provincie (Gelderland) en met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (voorheen het DR loket), die beiden over meer gedetailleerd kaartmateriaal beschikken, waar de meeste landschapselementen en bospercelen in afzonderlijke lagen al op zijn ingetekend. Dit had de eenduidigheid van beleidskaders eenvoudiger kunnen maken, tegen lagere kosten.	Z03	Deze koppeling is en wordt bewust niet gemaakt, omdat de Vegetatielegger de bestaande situatie op de kaart weergeeft en zich daarom baseert op de meest recente luchtopnamen. (zie paragraaf 2.3.1)	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener merkt op dat het noch voor het waterschap noch voor Rijkswaterstaat mogelijk is om volledig te zijn. Indiener gaat er wel vanuit dat bestaande beplanting (bijvoorbeeld bomen en hagen), die niet in de Vegetatielegger is opgenomen maar wel aanwezig was voordat de ontwerplegger is opgesteld, wordt gerespecteerd.	Z11	Het is inderdaad niet mogelijk om volledig te zijn. Met de regels bij de kaart (zie de toelichting op de Vegetatielegger) wordt voorkomen dat Rijkswaterstaat onnodig ingrijpt op begroeiing die niet of onvolledig zichtbaar is op de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

3.11 Vegetatielegger: beheergrenzen en vegetatie-eisen waterschappen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieneren merken op dat de Vegetatielegger gericht is op de waterveiligheid vanuit hydrologisch afvoerperspectief, terwijl de leggers van waterschappen mede gericht zijn op waterveiligheid vanuit waterkeringsperspectief. Hierdoor kunnen tegenstrijdigheden ontstaan, bijvoorbeeld als Rijkswaterstaat begroeiing op een waterkering toestaat, terwijl dit voor het functioneren van de waterkering niet gewenst is. Indieneren stellen de volgende oplossingsrichting voor: het opnemen van een attenderingsvlak op de Vegetatielegger ter plaatse van de kernzone en beschermingszones van waterkeringen, met de tekst dat hier ook regelgeving van het waterschap van toepassing is.</p> <p>Indiener (Z13) verzoekt ook om een aanpassing van de toelichting bij de Vegetatielegger, waarin staat dat ook voldaan moet worden aan de regelgeving van het waterschap.</p> <p>Indiener (Z51) voegt toe dat het wenselijk is om een zone van 10-15 meter vanuit het huidige dijklichaam vrij te houden om toekomstige dijkverhoging mogelijk te maken. Deze zone is van belang omdat lang niet altijd de dijkverbetering binnendijks gerealiseerd kan worden bijvoorbeeld omdat die zone al volledig bebouwd is.</p>	Z11, Z13, Z51	<p>Rijkswaterstaat is het eens met de indieneren dat afwijkende vegetatie-eisen op verschillende leggers kunnen leiden tot onduidelijkheden of misverstanden. Belanghebbenden kunnen ten onrechte aannemen dat begroeiing op grond van de Vegetatielegger toegestaan is, terwijl het waterschap strengere eisen stelt ter bescherming van waterkeringen. Na nader overleg met de waterschappen is besloten een attenderingstekst op te nemen op alle kaartbladen van de analoge Vegetatielegger. Ook de toelichtende tekst bij de Vegetatielegger wordt aangepast. Op de digitale leggerkaart biedt Rijkswaterstaat ruimte aan de waterschappen om een speciale kaartlaag toe te voegen, met een attendering voor mogelijke waterschapsestricties voor vegetatie. Deze informatieve kaartlaag is géén onderdeel van de vegetatielegger en kan daarom op ieder moment worden ingevoegd.</p> <p>(Zie paragraaf 2.3.5)</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger, wel van de toelichting en de kaartbladen.</p>

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener merkt op dat de Hambeek als bergend gebied geen functie heeft, terwijl deze voor het watersysteem van de Roer van het grootste belang is. Indiener wil de Hambeek vrij van begroeiing houden. Indiener verzoekt om de Hambeek in het stedelijk gebied aan te merken als vrijgesteld gebied, om te voorkomen dat de Vegetatielegger een verkeerde verwachting wekt.	Z11	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Hierbij maakt Rijkswaterstaat geen onderscheid in functie. De regels van waterschappen blijven gelden (zie ook paragraaf 2.3.5). De oplossing om het gebied als vrijgesteld gebied aan te merken is niet mogelijk. Voor vrijgestelde gebieden gelden meer bepalingen dan alleen voor vegetatie.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger, wel van de toelichting en de kaartbladen.

3.12 Vegetatielegger: vergunningen Waterwet

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indieners verzoeken om watervergunningen en de begrenzing hiervan op de Vegetatielegger weer te geven – bijvoorbeeld voorzien door een afwijkende arcering – om de beoordeling makkelijker te maken.	Z08; Z16; Z29; Z42	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Watervergunningen zijn uitzonderingen op deze norm en zijn geen onderdeel van de Vegetatielegger. Het verzoek om vergunning als attendering weer te geven op de Vegetatielegger is onderzocht, maar levert in dit stadium praktische bezwaren op, die de duidelijkheid en de actualiteit van de Vegetatielegger niet ten goede komen. (zie paragraaf 2.3.2)	Geen aanpassing van de Vegetatielegger, wel een aanvulling op de toelichting.
Indiener constateert op basis van de 'regels bij de Vegetatielegger', dat (losstaande) bomen zijn toegestaan. Indiener vraagt of ze hieruit kan concluderen dat aanplant van bomen in het Maasheggengebied vrij is van een vergunningaanvraag in kader van de Waterwet, met uitzondering van bomen in beschermingszone van een dijklichaam.	Z38	Deze conclusie is niet juist. In de regels bij de Vegetatielegger staat geformuleerd dat 'solitaire bomen mogen ontstaan'. Dit heeft betrekking op natuurlijke groei en niet op de aanplant van bomen. Voor natuurontwikkeling of bedrijfsmatige activiteiten in de uiterwaarden heeft u een watervergunning nodig. (zie paragraaf 2.3.2). Deze vergunningplicht wordt bepaald door artikel 6.5 onder c van de Waterwet. De Vegetatielegger heeft geen invloed op de bepaling van de vergunningplicht. De indiener kan een watervergunning aanvragen of een vergunningcheck doen via Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl).	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieneren verzoeken Rijkswaterstaat om te bevestigen of vergunde plannen onveranderd doorgang kunnen vinden na vaststelling van de Vegetatielegger:</p> <p>Indiener (Z38) noemt specifiek de volgende plannen:</p> <p>a) Ontgrondingsvergunning Steenfabrieken Engels Oeffelt</p> <p>b) Ontgrondingsvergunning Meerkampen Oeffelt</p> <p>c) Inrichtingsplan Beugenseweiden.</p> <p>Indiener (Z46) noemt specifiek de beekmondingen in buitendijks gebied.</p>	Z38; Z46	<p>Rijkswaterstaat bevestigt dat alle rechten en plichten die voortkomen uit verleende vergunningen blijven bestaan. Het vaststellen van de Vegetatielegger heeft hierop geen invloed. De vergunde plannen kunnen dus onverhinderd doorgang vinden.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener gaat er vanuit dat integrale natuurontwikkelingsprojecten met compensatie via vergunningverlening niet getoetst zullen worden aan de Vegetatielegger.</p>	Z41	<p>Integrale natuurontwikkelingsprojecten zijn en blijven vergunningplichtig vanuit de Waterwet (zie ook paragraaf 2.3.2). Binnen een project kan sprake zijn van compensatie, om ervoor te zorgen dat het gehele project geen waterstandsverhogend effect heeft. De vegetatie-voorschriften in de vergunning zijn vervolgens de norm voor het gebied, niet de Vegetatielegger. Als een watervergunning verloopt of anderszins vervalt, treedt de norm uit de Vegetatielegger in werking.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener verzoekt namens cliënt de reeds afgegeven vergunning voor een nieuw rundveebedrijf (inclusief landschappelijke inpassing) te respecteren.</p>	Z50	<p>Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger. De door de indiener aangegeven locatie ligt buiten de grens van het vegetatiebeheer door Rijkswaterstaat. De Vegetatielegger is hier niet van toepassing. (zie ook paragraaf 2.3.2)</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

3.13 Vegetatielegger: ruimtelijke ontwikkelingen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener vraagt aandacht voor behoud van het natuurlijke Kwistbeekdal. In het plan Maasdal Baarlo is een verdere meandering van deze beek voorzien. Ze verzoekt om in goed overleg de mogelijkheden af te stemmen, waarbij tevens grondruil aan de orde zal komen.</p>	Z20	<p>Deze zienswijze heeft geen betrekking op de Vegetatielegger en maakt dus formeel geen deel uit van deze procedure. De attentie op het plan Maasdal Baarlo is doorgegeven aan Rijkswaterstaat Zuid-Nederland. De plannen waren al bekend bij programma Stroomlijn.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
		Voor toekomstige ontwikkelingen / werkzaamheden in de uiterwaarden is een watervergunning nodig. Dit geeft recht om af te wijken van de Vegetatielegger. Watervergunningen zijn echter niet zichtbaar op de Vegetatielegger(zie ook paragraaf 2.3.2).	
Indiener wijst Rijkswaterstaat op toekomstige ontwikkelingen in het kader van het programma Rivier in de Stad (IJsselkade en Tichelbeeksewaard).	Z22	Deze zienswijze heeft geen betrekking op de Vegetatielegger en maakt dus formeel geen deel uit van deze procedure. De aangeleverde informatie over toekomstige ontwikkelingen zijn doorgegeven aan Rijkswaterstaat Oost-Nederland en programma Stroomlijn. Voor toekomstige ontwikkelingen / werkzaamheden in de uiterwaarden is een watervergunning nodig. Dit geeft recht om af te wijken van de Vegetatielegger. Watervergunningen zijn echter niet zichtbaar op de Vegetatielegger(zie ook paragraaf 2.3.2).	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

3.14 Vegetatielegger: herstel en ontwikkeling van natuur

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieners stellen dat het herstel van beekmondingen en het bereiken van ecologische doelstellingen een gezamenlijk belang zijn van waterschappen en Rijkswaterstaat. Een van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is een zo natuurlijk mogelijk watersysteem met voldoende schaduwgevende begroeiing. Waar nodig wordt beplanting in stand gehouden en ontwikkeld. Dit geldt ook voor beektrajecten in de uiterwaarden van de Maas.</p> <p>Indiener (Z11) gaat er vanuit dat bestaande én nog te ontwikkelen begroeiing, die noodzakelijk is voor het behalen van de KRW-doelen, zal blijven staan.</p> <p>Indiener (Z46) wil vernemen of en zo ja wat de beperking is wat betreft opgaande vegetatie langs buitendijkse waterlopen en hoe afstemming hieromtrent plaatsvindt in het</p>	Z11; Z46; Z51	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid.</p> <p>Het uitgangspunt is dat de begroeiing niet toe mag nemen ten opzichte van de bestaande situatie. Voor het ontwikkelen van nieuwe natuur is de huidige wet- en regelgeving van toepassing. Voor initiatieven van Rijkswaterstaat worden projectplannen Waterwet opgesteld. Voor initiatieven van derden is een watervergunning nodig. In beide procedures worden de plannen getoetst op waterstandsverhogend effect.</p> <p>Binnen het programma Stroomlijn (zie paragraaf 1.3) worden KRW belangen afgewogen. Waar mogelijk worden Stroomlijn projecten (gericht op het verwijderen van bepaalde begroeiing) en KRW projecten (gericht op het ontwikkelen van bepaalde begroeiing) met elkaar gecombineerd.</p> <p>KRW-investeringen die via projectplannen Waterwet worden uitgevoerd kunnen gewoon doorgang vinden. KRW-investeringen die zijn vastgelegd in vergunningen worden niet aangepakt binnen het programma Stroomlijn. Het programma Stroomlijn gaat tijdig</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
kader van het programma Stroomlijn.		in (ambtelijk) overleg met waterschappen over projectplannen Waterwet. (zie paragraaf 1.3)	
Indiener vraagt om bij de uitwerking en uitvoering van de Vegetatielegger de natuurwaarden Natura 2000 uiterwaarden Lek en Nederrijn in acht te nemen.	Z15	Voor onderhoud van begroeiing in de uiterwaarden moet Rijkswaterstaat aan alle natuurwetgeving, waaronder Natura 2000, voldoen.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener vraagt om bij de uitwerking en uitvoering van de Vegetatielegger te voldoen aan EHS doelen zoals opgenomen in ambitiekaarten van natuurbeleidsplannen.	Z15	De Vegetatielegger is niet gericht op het realiseren van natuurdoelen zoals de EHS. Tijdens het omgevingsproces is geen strijdigheid geconstateerd met beheerkaarten in de provinciale natuurbeleidsplannen. Voor de realisatie van toekomstige natuurontwikkeling is de vigerende wet- en regelgeving van toepassing. Zoals de indiener zelf al stelt moet hiervoor een watervergunning aangevraagd worden.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener mist een toekomstgerichte insteek ten behoeve van natuurbeleid. Indiener vraagt om vergunde situaties, zoals de ontwikkeling van ooibos, in de Vegetatielegger op te nemen. Voor gerealiseerde projecten uit het Programma Stroomlijn (inhaalslag) is dit wel gebeurd.	Z25	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. De Vegetatielegger is niet gericht op andere doelen zoals de ontwikkeling van ooibos. Voor het ontwikkelen van ooibos is een watervergunning nodig. Deze vergunningen zijn niet zichtbaar op de Vegetatielegger (zie paragraaf 2.3.2) . Het toevoegen van vegetatie kan ook mogelijk gemaakt zijn op grond van een projectplan Waterwet. Na het vaststellen van projectplannen wordt de beoogde eindsituatie overgenomen op de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
Indiener merkt op dat het leeuwendeel van de uiterwaarden in gebruik is als cultuurgrond en landbouwkundig wordt aangewend en daarmee direct onder 'Regulation (EU) No 1306/2013' valt, de zogenaamde Good Agricultural and Environmental Practices (17 december 2013). Daarbij ligt een vergroeningsopgave vanuit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de realisatie van 5% ecologisch focusgebied. Indiener constateert dat agrarische ondernemers – met behulp van mengklassen - in de gelegenheid gesteld moeten worden om	Z30	Rijkswaterstaat bevestigt dat ook cultuurgrond in de uiterwaarden onder 'Regulation (EU) No 1306/2013' valt en dat de uiterwaarden aangewezen zijn als ecologische hoofdstructuur. Mengklassen zijn echter niet het juiste instrument om ruimte te bieden aan natuurbescherming- en ontwikkeling. (Zie paragraaf 2.3.1) De Vegetatielegger is bedoeld om de hoeveelheid begroeiing met een opstuwende werking te normeren. Voor het aanbrengen van nieuwe begroeiing (bijvoorbeeld met het oog op de vergroeningsopgave) is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2) . Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>dit percentage in te kunnen vullen. Indiener voegt toe dat uiterwaarden een ecologische focus hebben omdat zij integraal zijn aangewezen als ecologische hoofdstructuur en de ruggengraat vormen van het Nederlandse natuurnetwerk.</p>			
<p>In bepaalde gebieden zijn vanuit internationale doelen natuurlijke processen en ontwikkeling van vegetatie sturend voor het beheer (bijvoorbeeld Natura 2000). Indiener verzoekt om hier rekening mee te houden bij de opstelling en vaststelling van de Vegetatielegger, bijvoorbeeld door het aanwijzen van gebieden waar boskernen zich mogen ontwikkelen.</p>	Z42	<p>De Vegetatielegger is niet gericht op het realiseren van natuurdoelen, zoals Natura2000. De Vegetatielegger is bedoeld om de hoeveelheid begroeiing met een opstuwende werking te normeren. Voor het ontwikkelen van nieuwe begroeiing (zoals boskernen) is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger</p>

3.15 Vegetatielegger: cultuurhistorie / Maasheggen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener constateren een spanningsveld / strijdigheid tussen de doelen van Rijkswaterstaat (hoogwaterveiligheid) en het herstellen en versterken van cultuurhistorische waarden.</p> <p>De beslisboom "heggen" vanuit het programma Stroomlijn geeft op hoofdlijnen het kader van bescherming aan, maar biedt ruimte voor interpretatie.</p> <p>Indiener vernemen graag hoe Rijkswaterstaat de afweging tussen doorstroming en het belang van het beschermde, cultuurhistorisch waardevolle landschap wil laten plaatsvinden.</p> <p>Indiener (Z46) noemt specifiek het Natura 2000 gebied Oeffelter Meent.</p>	<p>Z12; Z15; Z21; Z23; Z38; Z46</p>	<p>Onderstaande zienswijzen hebben niet direct betrekking op de Vegetatielegger.</p> <p>Rijkswaterstaat erkent het spanningsveld tussen hoogwaterveiligheid en cultuurhistorische waarden. Het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' is in 2013 door het programma Stroomlijn vastgelegd als kader om met bestaande heggen en groenstructuren om te gaan bij de uitvoering van het programma. Dit rapport biedt inderdaad nog ruimte voor interpretatie.</p> <p>Voor het ontwikkelen van nieuwe begroeiing is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Voor het verwijderen van begroeiing binnen het programma Stroomlijn geldt een projectplanprocedure (zie paragraaf 1.3)</p> <p>Beide procedures veranderen niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.</p>	<p>Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.</p>
<p>Indiener merkt op dat ze beschikt over een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW 2010). Indiener uit haar bezorgdheid over het feit dat bij de beoordeling en waardering van Maasheggen in de nota 'heggen langs grote rivieren' (2013) geen positie is toegekend CHW 2010. Indiener verzoekt om met name voor het aspect 'Aanpak heggen binnen de stroombaan' de beschrijvingen en waardetoekenning uit CHW 2010 mee te nemen bij de toekomstige beoordeling en waardering van Maasheggen.</p>	<p>Z12</p>	<p>Het verzoek om de beschrijvingen en waardetoekenning uit CHW 2010 mee te nemen bij de toekomstige beoordeling en waardering van Maasheggen is doorgegeven aan het programma Stroomlijn. (zie paragraaf 1.3)</p>	<p>Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.</p>
<p>Indiener vraagt om een bevestiging dat er geen bakenbomen geamoveerd worden in gebieden binnen of buitende stroombaan.</p>	<p>Z12</p>	<p>Bakenbomen zijn op de Vegetatielegger gekarteerd als 'solitaire bomen'. Deze zijn ter oriëntatie opgenomen op de Vegetatielegger. Solitaire bomen hoeven met het oog op hoogwaterafvoer niet verwijderd te worden. Dit geldt zowel binnen- als buiten de stroombaan. (zie ook paragraaf 1.3)</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger</p>

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener vraagt om kleine landschapselementen te ontzien bij de uitwerking en uitvoering van de Vegetatielegger. Deze zijn weergegeven op de provinciale Waardenkaart Kleine Landschapselementen KLE.</p>	Z15	<p>Het is niet mogelijk om alle kleine landschapselementen op te nemen op de Vegetatielegger. De regels bij de kaart (zie de toelichting op de Vegetatielegger) laten begroeiing die te klein is om te karteren echter toe. Met deze regels wordt voorkomen dat Rijkswaterstaat onnodig ingrijpt op begroeiing die niet of onvolledig zichtbaar is op de Vegetatielegger.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger.</p>
<p>Indiener doet een beroep op implementatie van het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' in het kader van het programma Stroomlijn. Indiener vraagt speciale aandacht voor de door hen aangeduide icoongebieden. Indiener memoreert dat door Rijkswaterstaat is toegezegd dat het handboek integraal meegenomen zou worden in de beoordeling en opstelling van de legger. Specifiek stelt de indiener twee wijzigingen voor bij het rapport 'Heggen langs de grote rivieren':</p> <p>[1] Indiener verzoekt om heggen die aangeplant zijn in het kader van ruilverkavelingen, compensatieplannen en herstelplannen aan te merken als elementen met een hoge cultuurhistorische waarde.</p> <p>[2] Indiener verzoekt om in de beslisboom de tekst 'de heg mag behouden blijven' te wijzigen in 'de heg blijft behouden'.</p>	Z30	<p>Het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' is in 2013 door het programma Stroomlijn vastgelegd als kader om met bestaande heggen en groenstructuren om te gaan bij de uitvoering van het programma. Het is het inhoudelijk kader waarmee Rijkswaterstaat in overleg met belanghebbenden een weloverwogen beslissing neemt over het behoud of het verwijderen van bestaande heggen binnen het programma Stroomlijn. Het rapport is geen onderdeel van de Vegetatielegger. Programma Stroomlijn meldt dat tekstuele wijzigingen van het rapport niet meer aan de orde zijn, omdat het rapport al is vastgesteld. Ook heggen die aangeplant zijn in het kader van ruilverkavelingen, compensatieplannen en herstelplannen zullen zorgvuldig worden afgewogen binnen het kader uit het rapport (zie ook paragraaf 1.3).</p>	<p>Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.</p>

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieners constateren dat heggen op de Vegetatielegger soms 'versnipperd' gekarteerd zijn. Volgens de definitie van het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' is echter sprake van een heg indien het enkele overgebleven meidoorns naast elkaar betreft. Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om de heggen op de Vegetatielegger als een eenduidig element te karteren en deze niet op te delen in kleine elementen.</p> <p>Indiener (Z38) verzoekt specifiek om het gebied gelegen tussen Sint Agatha en Maashees als een aaneengesloten heggencomplex te karteren, op basis van de kaart van 1900 en de luchtfoto uit 2010 (bijgevoegd bij zienswijze).</p>	Z38; Z42	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. De Vegetatielegger is niet gericht op andere doelen zoals het herstel van heggencomplexen. Daarom neemt Rijkswaterstaat de heggen in de Vegetatielegger niet op als één lijnvormig element, zoals wel het geval is in het rapport "Heggen langs de grote rivieren" (zie paragraaf 2.3.3). Huidige onderbrekingen in van oorsprong lijnvormige elementen zijn en blijven dus zichtbaar op de Vegetatielegger.</p> <p>Voor het herstel van heggen is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.</p>	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
<p>In het rapport 'Heggen langs de grote rivieren' zijn heggencomplexen aangewezen. Er worden al herstelplannen uitgevoerd voor heggen en er zijn wensen voor verder herstel. De TOP-kaart van 1900 biedt hiervoor de basis. Indiener verzoekt om ruimte te bieden voor deze ontwikkeling door het verschil tussen kaart 1900 en bestaande heggen nu vast als (toegestane) heg op de Vegetatielegger op te nemen, zodat hiervoor niet steeds aparte vergunningen aangevraagd moeten worden.</p>	Z42	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom neemt Rijkswaterstaat de kaart uit 1900 niet op. Voor het herstel van heggen is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.</p> <p>Het is niet noodzakelijk steeds aparte vergunningen aan te vragen. Neem contact op met het districtskantoor van Rijkswaterstaat voor een maatwerk oplossing.</p>	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoeken om de 1900 TOP-kaart als basis te laten gelden voor de doorontwikkeling van het heggengedone van Cuijk naar Maashees.	Z21; Z23	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom neemt Rijkswaterstaat de TOP-kaart uit 1900 niet op. Voor het herstel van heggengedone is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger. Het verzoek en het kaartmateriaal zijn doorgegeven aan het programma Stroomlijn en de vergunningverleners in het betreffende gebied (zie paragraaf 1.3).	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
Indiener vraagt Rijkswaterstaat om informatie over de werkwijze van het programma Stroomlijn met betrekking tot het Maasheggengedone: [1] Hoe gaat Rijkswaterstaat om met het bestemmingsplan 'Buitengebied 2008', waarin staat dat het verboden is zonder of in afwijking van een aanlegvergunning heggengedone in het Maasheggengedone te verwijderen. [2] Het is zeer aannemelijk dat het verwijderen van hagen leidt tot een compensatie verplichting elders in het Maasheggengedone. Is er binnen het programma Stroomlijn inderdaad sprake is van natuurcompensatie? En zo ja, hoe wordt hieraan invullinggegeven?	Z38	[1] Het programma Stroomlijn heeft inderdaad een aanlegvergunning nodig voor het verwijderen van heggengedone uit de stroombaan. Mocht er geen vergunning verkregen worden – op basis van het door de indiener genoemde bestemmingsplan - dan blijft de vegetatie behouden. [2] Indien op grond van de vigerende wet- en regelgeving compensatie/mitigatie nodig is, dan onderzoekt Stroomlijn dit in overleg met de betrokkenen.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
Indiener merkt op dat de Maasheggengedone binnen de gemeente (Boxmeer) beschermd zijn via het bestemmingsplan "Buitengebied 2008". Het beheer dient daarom van dien aard te zijn dat de instandhouding van de heg gewaarborgd is. Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om het gebied - binnen gemeentegrenzen - te typeren als patroonbeheer.	Z38	Het verzoek is doorgegeven aan het programma Stroomlijn. Zie paragraaf 1.3 voor de werkwijze van het programma Stroomlijn en paragraaf 2.3.3 voor de ruimte voor natuur en cultuur.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.

3.16 Vegetatielegger: land- en tuinbouwsector

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indieneren vragen om flexibiliteit voor de land- en tuinbouwsector, in verband met grondruil en teeltwisselingen van bomen en gewassen. Indiener (Z08) benoemt dat teelten tijdelijk 'over de dijk' kunnen komen en er een toename van bijvoorbeeld boomteelt plaatsvindt.</p> <p>Indiener (Z31) verzoekt om op de Vegetatielegger een aanduiding op te nemen die meerjarige teelten in de toekomst mogelijk maakt.</p> <p>Indiener (Z48) meldt dat de coniferen (vegetatieklasse bos) inmiddels meer noordelijk aangeplant zijn. Indiener verzoekt om een praktische regeling voor deze teelt, zonder steeds een nieuwe vergunning aan te vragen. De betreffende locaties zijn gemarkeerd met behulp van het zienswijzeformulier.</p>	<p>Z08; Z29; Z31; Z48</p>	<p>De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014, op basis van luchtfoto's die in de zomer gemaakt zijn. Bij handhaving van de norm uit de Vegetatielegger wordt gekeken naar de situatie in het najaar en na de oogst. Dit betekent dat terreinen met akkerbouw normaal gesproken voldoen aan de norm uit de Vegetatielegger.</p> <p>Voor boomteelt of fruitteelt is een watervergunning nodig. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het effect op de waterstand berekend. Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger. Houders van een watervergunning met vegetatievoorschriften hebben toestemming om af te wijken van de Vegetatielegger.</p> <p>Heeft u een bestaand bedrijf met boom- en fruitteelt en nog geen watervergunning? Neem dan contact op met het districtskantoor van Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat gaat dan samen met u op zoek naar een maatwerk oplossing.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger, wel een aanvulling op de toelichting.</p>

Buiten de zienswijzeprocedure om ontving Rijkswaterstaat enkele vergelijkbare vragen. Hetzelfde antwoord is hier van toepassing.

3.17 Vegetatielegger: betrokkenheid rechthebbenden

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener merkt op dat de Vegetatielegger wordt gebruikt om de effecten van begroeiing op de rivierwaterstand te bepalen en dat het programma Stroomlijn het beheer van de vegetatie regelt teneinde een optimum te verkrijgen in gewenste en mogelijke rivierwaterstand.</p> <p>Indiener verzoekt om als watersysteembeheerder (waterkering en watergang) vanaf het begin mee te praten / beslissen over individuele projectbesluiten.</p>	Z11	<p>In tegenstelling tot wat de indiener aangeeft is de (Vegetatie)legger is geen middel/manier om rivierwaterstanden bij hoge waterafvoer te bepalen. Daarvoor is modelinstrumentarium beschikbaar. De Vegetatielegger is bedoeld om de toestand van het rivierbed (als vegetatienorm) vast te leggen. Rijkswaterstaat betreft rechthebbenden in een vroeg stadium bij verschillende initiatieven. Hierbij is altijd sprake van maatwerk. De indiener is al betrokken bij programma Stroomlijn. Deze samenwerking wordt voortgezet (<i>zie paragraaf 1.3</i>).</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener betreurt het dat hij/zij als medewaterbeheerder niet in een eerder stadium is betrokken bij de totstandkoming van de Vegetatielegger, mede gezien de goede contacten met betrekking tot het programma Stroomlijn. Indiener verzoekt om waterschappen bij toekomstige wijzigingen van de legger(s) in een vroeg stadium te betrekken.</p>	Z13	<p>Rijkswaterstaat betreft rechthebbenden in een vroeg stadium bij verschillende initiatieven. Hierbij is altijd sprake van maatwerk. Bij de Vegetatielegger is ervoor gekozen om belanghebbenden – dus ook de waterschappen - gelijktijdig aan te schrijven, namelijk in december 2013. Sindsdien is er naar onze mening veel en constructief overleg geweest met de waterschappen als medewaterbeheerder in de uiterwaarden. Ook in het vervolgproces is sprake van maatwerk (<i>zie paragraaf 1.5</i>).</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
<p>Indiener kan zich vinden in de uitgangspunten van de Vegetatielegger en gaat uit van een zorgvuldige inventarisatie en uitvoering. In voorkomende gevallen wil indiener meewerken aan deelgebiedsuitwerkingen om tot een optimale oplossing te komen voor het realiseren van de vereiste doorstroming en behoud van waardevolle begroeiing.</p>	Z15	<p>Rijkswaterstaat bedankt indiener voor het gestelde vertrouwen en zal indiener blijven betrekken bij het vervolgproces.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger
<p>Indiener verzoeken om betrokken te worden bij de verdere planvorming en uitvoering op perceelniveau om de kwaliteit van de Maasheggen zo optimaal mogelijk kunnen borgen.</p>	Z21; Z23	<p>Deze zienswijze heeft niet direct betrekking op de Vegetatielegger. Het verzoek om betrokken te worden bij de planvorming en uitvoering op perceelniveau, is doorgegeven aan het programma Stroomlijn (<i>zie paragraaf 1.3</i>).</p>	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener vraagt zich af waarom zijn/haar cliënt pas door de aannemer betrokken wordt bij de aanpak van begroeiing op de Romeinenweerd en niet – in een eerder stadium – door Rijkswaterstaat zelf.	Z37	Deze zienswijze heeft niet direct betrekking op de Vegetatielegger. Het feit dat de indiener door de aannemer is benaderd en niet door Rijkswaterstaat heeft te maken met de gekozen manier van contracteren. De Romeinenweerd (dit zijn terreinen van de Staat) is opgenomen in het Natuurvriendelijke Oevers 2 contract. De communicatie met de omgeving, de vergunningaanvragen en de uitvoering worden gedaan door het bureau. De opdrachtnemer gaat dit najaar aan de slag met het verwijderen van vegetatie.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
Indiener geeft aan dat zijn/haar cliënt eerder (ten tijde van de online consultatie) niet geïnformeerd is over de Vegetatielegger.	Z44	Volgens onze administratie is er begin december 2013 een brief verzonden naar het adres van de cliënt. Wellicht is er iets verkeerd gegaan tijdens de verzending, waarvoor onze excuses. Wij hebben de zienswijze in behandeling genomen (<i>zie paragraaf 3.4</i>).	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

3.18 Vegetatielegger: juridische grondslag

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener is van mening dat de Vegetatielegger mogelijk rechtsgevolgen heeft voor derden en daarmee open moet staan voor beroep.	Z41	De normen uit de Vegetatielegger richten zich primair tot de waterbeheerder: Rijkswaterstaat. Het is vervolgens aan Rijkswaterstaat om binnen bepaalde beleidsvrijheden beheer te voeren conform de legger. Wanneer de vegetatie in het veld ruwer is dan de legger toestaat en de rechthebbende niet ingrijpt, zal Rijkswaterstaat de vegetatie in het veld in overeenstemming brengen met de legger. In het uiterste geval kan Rijkswaterstaat op basis van de gedoogplicht vorderen dat rechthebbenden moeten toelaten dat op hun gronden te ruwe vegetatie wordt verwijderd. Tegen de Legger rijkswaterstaatswerken – inclusief het onderdeel Vegetatielegger – is geen beroep mogelijk, omdat deze geen zelfstandige rechtsgevolgen heeft. Per 1 juli 2014 is de Algemene wet bestuursrecht (negatieve lijst) gewijzigd waardoor er niet langer beroep ingesteld kan worden tegen de vaststelling van een legger, tenzij de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone wordt vastgesteld of gewijzigd.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener meent dat de invulling van de Vegetatielegger niet automatisch volgt uit de tekst van artikel 5.1 Waterwet. Om tot de kwalificatie 'type begroeiing' te komen moet een interpretatieslag worden gemaakt. Indiener vraagt of het vastleggen van de Vegetatielegger behoort bij artikel 5.1 lid 1 (ligging, vorm, afmeting en constructie als omschrijving van waterstaatswerken) dan wel tot artikel 5.2 lid 2 (technisch beheerregister met betrekking tot (primaire) waterkeringen, waarin onder andere de 'constructie en feitelijke toestand' nader wordt omschreven). Dit is mogelijk van belang voor de vraag of tegen de vaststelling van de legger beroep openstaat en voor de link met de gedoogplichten uit de Waterwet. Indiener geeft in overweging dat Rijkswaterstaat hierover in een toelichting op de Vegetatielegger zijn visie neerlegt.</p>	Z42	<p>Het vastleggen van de Vegetatielegger geschiedt op grond van artikel 5.1 lid 1. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Waterwet (Kamerstukken II, 2008-2009, 31858) staat het volgende:</p> <p>"Aangezien een watersysteem onder andere kan bestaan uit een of meer oppervlaktewaterlichamen en oppervlaktewaterlichaam in de zin van het wetsvoorstel mede de waterbodem en oevers, met de bijbehorende flora en fauna, omvat, maakt dit alles deel uit van een watersysteem." De vegetatie van het rivierbed maakt onderdeel uit van het waterstaatswerk en daarom wordt de Vegetatie ook in de legger opgenomen. .</p> <p>Tegen de legger (inclusief Vegetatielegger) is geen beroep mogelijk, omdat deze geen zelfstandige rechtsgevolgen heeft. Per 1 juli 2014 is de Algemene wet bestuursrecht (negatieve lijst) gewijzigd waardoor er niet langer beroep ingesteld kan worden tegen de vaststelling van een legger, tenzij de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone wordt vastgesteld of gewijzigd.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Uit het uitsluiten van de mogelijkheid om bezwaar en beroep te maken, maakt de indiener op dat Rijkswaterstaat de Vegetatielegger als een beleidsregel (Awb art 3, lid 4) aanmerkt waarin feitelijkheden worden beschreven.</p> <p>Omwille van transparantie had die juridische achtergrond mogelijk duidelijker gecommuniceerd kunnen worden.</p>	Z03	<p>De Vegetatielegger is geen beleidsregel maar een besluit op grond van de Waterwet, art. 5.1. Er is geen bezwaar en beroep mogelijk tegen de Legger, omdat deze geen zelfstandige rechtsgevolgen heeft. Pas sinds 1 juli 2014 is de Legger op de negatieve lijst van de Algemene Wet Bestuursrecht geplaatst, waardoor beroep wettelijk is uitgesloten. Dit verklaart waarom Rijkswaterstaat pas laat in het omgevingsproces kon communiceren over deze juridische achtergrond.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener spreekt de zorg uit dat het gevolgde proces een toename van de regeldruk en afstemmingsproblemen zal veroorzaken. Indiener licht toe dat er nu minstens vier afzonderlijke juridische kaartlagen met beplantingen zijn, waarbij geen sprake lijkt te zijn van onderlinge afstemming.</p>	Z03	<p>Rijkswaterstaat heeft begrip voor de zorg van de indiener, maar is niet bij machte de toenemende regeldruk op het gebied van beplanting te veranderen. De door de indiener genoemde kaartlagen (bestemmingsplan, provinciale atlas, meitelling en Vegetatielegger) kennen elk een eigen juridische grondslag en kunnen dus niet zonder meer uitgewisseld worden.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener stelt voor om, in aansluiting op een Kameruitspraak (commissie Boertien 1995), de ruimte die sinds de referentie van 1996 jaarlijks beschikbaar komt vanwege de uitschuring van het winterbed blijvend ten goede te laten komen aan extra ruimte voor natuurontwikkeling in het kader van het Europees natuurbeleid.	Z41	Deze zienswijze heeft niet direct betrekking op de Vegetatielegger. In 2001 is besloten om de "ruimte" die ontstond met de in het kader van de commissie Boertien bepaalde toetspeilen niet langer te handhaven als marge voor het oplossen van knelpunten in het riviersysteem. Het oplossen van hydraulische knelpunten alsmede het inrichten van buitendijkse natuurgebieden is vanaf dat moment aangemerkt als onderdeel van het project Ruimte voor de Rivier. Voor zover de uitschuring op dit moment nog plaatsvindt, komt die niet ten goede aan natuurontwikkeling of andere activiteiten, maar wordt wel verwerkt bij de actualisatie van rivierkundige modellen. Daarmee komt het in feite ten goede aan de hoogwaterveiligheid.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.

3.19 Vegetatielegger: overige onderwerpen

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoekt namens cliënte om de ingediende landschapselementen (Natuurschoonwet en SNL-kaarten) zondermeer en expliciet op de Vegetatielegger op te nemen, omdat anders in de toekomst strijd met andere regelgeving kan ontstaan, met financiële schade voor het landgoed als mogelijk gevolg.	Z03	Rijkswaterstaat is zich ervan bewust dat kleine landschapselementen op de kaart kunnen ontbreken. De wijze van karteren bepaalt welke landschapselementen wel en niet opgenomen kunnen worden (zie paragraaf 2.3.1). De regels bij de kaart laten deze begroeiing echter toe. Met de regels wordt voorkomen dat Rijkswaterstaat onnodig ingrijpt op begroeiing die niet of onvolledig zichtbaar is op de Vegetatielegger. Voor het ontwikkelen van natuur is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2).	Gedeeltelijke aanpassing van de Vegetatielegger (zie paragraaf 3.4)

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener verzoekt namens cliënte dat haar omvangrijke publieke en private belangen zorgvuldig worden meegewogen bij de besluitvorming.</p> <p>Het betreft het grotendeels opengestelde landgoed De Geldersche Toren, dat is gerangschikt onder de werking van de Natuurschoonwet 1928. Er zijn publiekrechtelijke afspraken over -onder meer- de aanwezige hagen, bossen en solitaire bomen en voor het onderhoud van de beplantingen en natuurterreinen.</p>	Z03	<p>De normen uit de Vegetatielegger richten zich uitsluitend tot de waterbeheerder: Rijkswaterstaat. Er gelden geen verplichtingen voor de rechthebbenden. Voor natuurontwikkeling of bedrijfsmatige activiteiten in de uiterwaarden heeft u een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.</p> <p>Op het moment dat Rijkswaterstaat onderhoud gaat uitvoeren op basis van de Vegetatielegger, is de gebruikelijke wet- en regelgeving van toepassing. Rijkswaterstaat treedt altijd in overleg met rechthebbenden om het onderhoud te organiseren en de publieke en private belangen af te wegen.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener stelt dat er een tendens is om hoogwaterbestrijding te combineren met natuurontwikkeling. Indiener is van mening dat dit geen gelukkige combinatie is en dat opgaande natuur geen beperkingen mag opleggen aan de land- en tuinbouw in de uiterwaarden, hetzij door wateroverlast, hetzij door compensatieplicht.</p>	Z08	<p>De Vegetatielegger geeft uitsluitend aan welke norm Rijkswaterstaat hanteert bij de invulling van haar verantwoordelijkheid als rivierbeheerder. Er is dus geen sprake van een combinatie met natuurontwikkeling (zie paragraaf 2.3.3)</p>	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing.
<p>Indiener stelt vast dat de legenda bij de Vegetatielegger ontbreekt op hun computer.</p>	Z17	<p>Rijkswaterstaat constateert inderdaad dat bij een zeer klein aantal gebruikers de legenda niet goed te raadplegen is. Daarom wordt de legenda bij de Vegetatielegger – inclusief een toelichting hierop – ook als pdf document aangeboden via de website www.rijkswaterstaat.nl/leggers.</p>	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
<p>Indiener merkt op dat zijn erf op de Vegetatielegger staat weergegeven als struweel en dat het deels gelegen is in de stroombaan. Indiener merkt op dat verwijdering van beplanting op zijn erf geen bijdrage levert aan de doorstroming en afbreuk doet aan de belevingswaarde van tuin, erf en woning.</p>	Z24	<p>Rijkswaterstaat heeft naar aanleiding van deze zienswijze een fout ontdekt in de Vegetatielegger. Het terrein van de indiener is per abuis gekarteerd als onderdeel van een mengklasse, die samengesteld was voor omliggende terreinen van Staatsbosbeheer. Na overleg met en goedkeuring van de indiener is de kaart verbeterd. Het gedeelte van het terrein dat in de stroombaan ligt is zeer klein. Het programma Stroomlijn laat weten dat er op dit terrein geen begroeiing verwijderd hoeft te worden.</p>	Aanpassing van de Vegetatielegger op het terrein van de indiener

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoekt om te berichten wat de validatie en significantie is van de modellen waarmee Rijkswaterstaat werkt, met name om de opstuwende werking van landschapselementen in het kader van hoogwaterveiligheid te bepalen.	Z30	Voor waterbewegingsvraagstukken gebruikt Rijkswaterstaat het model WAQUA. Hierin worden onder meer de riviergeometrie en de hydraulische ruwheid van vegetatie geschematiseerd. De ruwheid van vegetatie in WAQUA is gebaseerd op het rapport 'Stromingsweerstand vegetatie in uiterwaarden' (ISBN 9036956420). Dit is een overzichtsstudie waarin de beschikbare kennis over de ruwheid van vegetatie is verzameld. Kalibratie en validatie van WAQUA-modellen vindt plaats aan de hand van recente hoogwaters waarvoor goede meetgegevens beschikbaar zijn, respectievelijk het hoogwater van januari/februari 1995 en het hoogwater van december 1993. Bij de kalibratie worden de topwaterstanden met een nauwkeurigheid van ca. 1 cm gereproduceerd, bij de validatie bedraagt de nauwkeurigheid enkele centimeters. Met een aldus afgeregeld model worden de waterstanden bij maatgevende afvoer berekend.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener meldt dat de terreinen van haar cliënten onmogelijk te behouden zijn in de vorm die op de Vegetatielegger staat. Indiener verzoekt daarom om de bosrijke terreinen geheel aan te merken als bos, zodat intensief ingrijpen op de terreinen niet nodig is. Met de huidige begrenzing worden de gebruiksmogelijkheden van het perceel beperkt waardoor de eigenaren mogelijk vermogensschade zullen leiden.	Z33; Z34	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. Daarom wijzigt Rijkswaterstaat deze vegetatieklassen niet in 'bos' op de Vegetatielegger. Voor het veranderen van de gebruiksmogelijkheden van het perceel is een watervergunning nodig (zie paragraaf 2.3.2). Deze procedure verandert niet door de vaststelling van de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger.
Indiener is van mening dat Rijkswaterstaat miskent dat het beoogde bosgebied overlast zal veroorzaken voor haar cliënt. Indiener meent dat het hier wel degelijk om stroomvoerend gebied gaat. Het ligt namelijk net zo laag als de rest van de gronden. De cliënten kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat het ware motief voor het laten staan van de strook groen het toegeven aan de belangen van de milieulobby is.	Z37	Deze zienswijze heeft niet direct betrekking op de Vegetatielegger. De stroombaan omvat de plekken waar het water bij hoog water het snelst stroomt. Het door de indiener gemarkeerde gebied ligt hier net buiten. De milieulobby speelt geen rol in de bepaling van de stroombaan.	Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
<p>Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om een bredere aanpak ten aanzien van drijfvuil te starten. Indiener is van mening dat de focus van Rijkswaterstaat teveel ligt op het verwijderen van heggen, terwijl er meer effect te behalen is door de aanwas van drijfvuil in te dammen. Er kan een opdeling gemaakt worden in organisch en anorganisch drijfvuil. Voor bestrijden van anorganisch drijfvuil is het bevoegd gezag aan zet vanuit de Wet milieubeheer. Voor het indammen van de toestroom van organisch vuil is met juist beleid, beheer en gebruik veel winst te behalen, bijvoorbeeld door het snel onderwerken van akkerbouwpercelen na oogst.</p>	Z38	<p>Rijkswaterstaat is het gedeeltelijk eens met de genoemde suggestie. Rijkswaterstaat werkt aan diverse initiatieven voor de aanpak van drijfvuil, bijvoorbeeld door middel van jaarlijkse opruimacties zwerfvuil en het project Schone Maas Limburg. Behalve de ophoping van drijfvuil hebben heggen en hagen, evenals andere opgaande begroeiing, ook vanuit zichzelf een stromingsbelemmerend en –afremmend effect. Het indammen van drijfvuil lost de opstuwende werking van vegetatie dus slechts gedeeltelijk op.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger</p>
<p>Indiener heeft veel oeverstroken van Rijkswaterstaat in beheer. Omdat de oeverstroken geen eigendom van Staatsbosbeheer zijn, is hier niet op gereageerd in de zienswijzeprocedure. De oeverstroken passen bij een integraal beheer van de uiterwaarden, dat efficiënt en effectief is voor zowel natuur- als veiligheidsdoelen. Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om integraal te kijken naar de oeverstroken en aanliggende terreinen bij het tot stand komen van de definitieve Vegetatielegger.</p>	Z42	<p>Oeverstroken en aanliggende terreinen zijn in de Vegetatielegger op gelijke wijze behandeld. In de uitwerking van het beheer en onderhoud op basis van de Vegetatielegger is integraliteit van het beheer van oeverstromen en aanliggende terreinen een belangrijk thema.</p>	<p>Geen aanpassing van de Vegetatielegger</p>
<p>Indiener stelt dat het verwijderen van vegetatie (door het programma Stroomlijn) een bedreiging kan vormen voor het leefgebied van de bever. Indiener verneemt graag hoe Rijkswaterstaat hiermee omgaat.</p>	Z42	<p>Het programma Stroomlijn moet aan vigerende wet- en regelgeving voldoen om begroeiing te kunnen verwijderen, ook met betrekking tot het leefgebied van bevers. Indien de benodigde ontheffingen/vergunningen (zoals bijvoorbeeld Flora- en faunawetontheffing en vergunning Natuurbeschermingswet) niet verkregen worden, blijft de begroeiing behouden.</p>	<p>Geen onderdeel van de Vegetatielegger, dus geen aanpassing</p>

Zienswijze	Indiener(s)	Antwoord	Doorwerking
Indiener verzoekt namens haar cliënt een kaart toe te zenden waarop alle vegetatie is weergegeven.	Z44	De Vegetatielegger is gebaseerd op de begroeiing in de uiterwaarden in 2014. Hij legt de bestaande situatie vast als norm voor hoogwaterveiligheid. De Vegetatielegger is te bekijken via www.rijkswaterstaat.nl/leggers . Er is een papieren versie (print) van de leggers beschikbaar bij Rijkswaterstaat. Neem contact op met de landelijke informatielijn van Rijkswaterstaat (0800-8002) voor informatie over het inzien van de Vegetatielegger.	Geen aanpassing van de Vegetatielegger

3.20 Aanbevelingen van Staatsbosbeheer (Z42) voor het vervolgtraject

De Vegetatielegger is een nieuw instrument. Staatsbosbeheer gaf vele aanbevelingen en oplossingsrichtingen mee voor het vervolgproces van de Vegetatielegger. De komende jaren zal Rijkswaterstaat de ervaringen met de Vegetatielegger regelmatig evalueren om deze verder te ontwikkelen. Hierbij maken we gebruik van de kennis en ervaring van Staatsbosbeheer.

Implementatie

- Maak de formeel/juridische kant en doorwerking van de Vegetatielegger duidelijker.
- Zorg voor een heldere afstemming tussen watervergunningen en de Vegetatielegger.
- Bouw evaluatiemomenten in, ook op langere termijn, om te komen tot praktische aanpassingen die in de Vegetatielegger nodig zijn.
- Bied ruimte in de Vegetatielegger, zodat deze bruikbaar is in de praktische uitvoering van beheer en toezicht.
- Bied ruimte en tijd om ervaring en kennis op te bouwen.
- Zorg voor een gerichte uitwisseling van praktijkervaringen met het toepassen van de Vegetatielegger tussen beheerders (van Staatsbosbeheer) en Rijkswaterstaat.
- Maak werkafspraken tussen de provincie en Rijkswaterstaat met het oog op terreinbeheerder. Grote aaneengesloten natuurgebieden met het beheertype N01.03 Rivier- en Moeraslandschap zijn speciale gebieden, waarbij natuurlijke processen leidend zijn voor het beheer. Het vastleggen van de vegetatiestructuur in de leggerkaart komt niet overeen met het Provinciaal Natuurbeleid voor deze gebieden. Hierbij benadrukt Staatsbosbeheer dat de beheertypenkaart (vigerend natuurbeleid van de provincie, SNL en SKNL) en de kaarten van de Vegetatielegger niet strijdig zijn met elkaar.
- Zorg voor gerichte monitoring voor het volgen en bijsturen van de ontwikkelingen in het beheer, de vegetatie en de relatie met de hoogwaterveiligheidsdoelen.
- Staatsbosbeheer ervaart het als positief dat Rijkswaterstaat Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer als terreinbeheerders heeft gevraagd om mee te kijken naar de systematiek van het veiligheidsbeheer. Daarmee kunnen we kennis uitwisselen en samen ervaring opdoen en het efficiënt en effectief invullen.
- Zorg voor afstemming tussen de lokale beheerders van Staatsbosbeheer en degenen die bij Rijkswaterstaat verantwoordelijk worden voor het beheer en toezicht daarop.
- Geef duidelijkheid over de systematiek en toepassing van het veiligheidsbeheer van de vegetatie en de wijze van monitoring van de vegetatiestructuur en/of MHW.

- Neem een aantal jaar de tijd om de organisatie rond handhaving en beheer duidelijk te maken, beheerders en toezichthouders kennis te laten maken en in de praktijk te laten ervaren wat de Vegetatielegger betekent voor beheer en handhaving.
- Stimuleer de uitwisseling van kennis en ervaring door gerichte veldexcursies, aangesloten met onderzoeksresultaten.
- Kies een aantal gebieden die als pilot dienen voor het veiligheidsbeheer, financiering van veiligheidsbeheer, monitoring en handhaving van veiligheidsbeheer.
- Maak gebruik van de ervaring en inbreng van beheerders en toezichthouders om de processen en inhoud van de Vegetatielegger zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de praktijk. Stel de procedure van herziening daarna pas (definitief) vast.
- Beheerders en toezichthouders lopen buiten en zien feitelijke fouten in de Vegetatielegger. Maak een eenvoudige procedure om verschillen tussen kaart en werkelijkheid kleiner te maken en koppel deze zoveel mogelijk aan bestaande monitoringssystemen die goed blijken te werken (met GPS en foto's).
- Richt monitoring op MHW in plaats van (alleen) op vegetatiestructuur, zeker in gebieden waar natuurlijke processen leidend zijn (Grote Eenheden Natuur). Als MHW ongewenst blijkt te worden verhoogd, krijg dan scherp en duidelijk welke invloed vegetatie (en andere ontwikkelingen) op de MHW hebben en wat het meest effectieve beheer is, passend bij de verschillende doelen in het gebied. Maak daarbij gebruik van ervaringen, bijvoorbeeld in De Dommel.
- Kijk, net als in de Waterwet, verder dan alleen vegetatiebeheer en leg de relatie met mogelijkheden die bijvoorbeeld sedimentbeheer of een cultuurtechnische ingreep bieden om het beheer van de uiterwaard te optimaliseren en benut 'hydraulische overruimte'.

Natuurontwikkeling

- Maak procesafspraken over een (eenvoudige) herziening of nadere detaillering van de legger, waardoor ontwikkelingen makkelijk mee te nemen zijn.
- Neem bij ieder project (bijvoorbeeld KRW) een interventiekaart op voor de vegetatie met toekomstbeeld, waarin de ruimte voor vegetatieontwikkeling duidelijk is. Regel hiervoor waar nodig een watervergunning op kosten van het project.
- Biedt ruimte in de Vegetatielegger om gewenste vegetatieontwikkelingen voortkomend uit vigerend beleid (N2000, cultuurhistorie, SNL, SKNL e.d.) te kunnen realiseren.
- Zorg voor een nieuwe, kansrijke en duurzame plaats voor bos in het winterbed van de rivier (zachthoutoobos en hardhoutoobos) na de ingreep van Stroomlijn en als onderdeel van de legger, zodat het areaal van dit belangrijke rivierecosysteem minimaal behouden blijft.
- Ontwikkel een visie op het samengaan van het veiligheidsbeheer van de rivier en het systeembeheer van de uiterwaard en de rivier (natuur en landschap in het winterbed), rekening houdend met de huidige situatie en ontwikkelingen in de tijd.
- Werk in de Vegetatielegger met grotere eenheden van mengklassen en stel deze zo samen dat daarin nog ruimte is voor ontwikkeling (dus niet vastleggen van huidige ruwheid in te krappe mengklassen).
- Werk ten aanzien van gebieden die integraal beheerd worden - vaak met jaarrondbegrazing – met grote eenheden mengklassen naast water (vaak 50/50). In beheer en handhaving geeft dit praktische uitvoeringsruimte ten opzichte van een vastgelegd mozaïek aan mengklassen en dit zal ook kostenefficiënter zijn.

Cultuurhistorie / hekken

- Maak duidelijk dat hekken een aparte categorie in vegetatie(beheer) zijn.
- Neem hekken volledig op in de Vegetatielegger.

- Houd rekening met het herstel van heggencomplexen.
- Maak voor heggen die waardevol zijn vanuit cultuurhistorie en/of ecologie een onderscheidende categorie en zet alle heggen zo op de legger. Sluit hierbij aan op de definitie en afspraken in rapport 'Heggen langs de grote rivieren'. Bij deze categorie hoort dus dat er geen eisen aan de vorm en het beheer gesteld worden, dus dat deze uit mogen groeien tot lijnvormig struweel. Bomen kunnen onderdeel van de heg uitmaken.
- Maak een apart vegetatietype voor een bomenrij, zoals knotwilgen of opgaande bomen met ruimte tussen de bomen (dus minder stromingsweerstand).
- Maak een apart vegetatietype voor lage heggen als afscheiding op bijvoorbeeld campings.
- Maak een apart vegetatietype voor lijnvormige bos- of struwelen, die geen heg zijn of een oude heg die als onderdeel van grote natuurlijke eenheden niet actief als heg in stand gehouden wordt.
- Optimaliseer de heggen als specifiek onderdeel van de Vegetatielegger. Evalueer periodiek en koppel dit aan een praktisch gemakkelijke aanpassing van de Vegetatielegger.

Vergunningen

- Vergroot het inzicht in afspraken over vegetatieontwikkeling en beheer uit de vergunningen. Dit is een taak van Rijkswaterstaat als verantwoordelijke voor het veiligheidsbeheer vegetatie en handhaving van de watervergunning. Staatsbosbeheer wil hier op verzoek een rol in spelen. Grijp de gelegenheid aan om te kijken hoe deze afspraken zich verhouden tot huidige en gewenste situatie (vanuit vroegere intenties en actuele ontwikkelingen en doelen). Zoek naar optimalisatie in situaties die tot grote problemen leiden, bijvoorbeeld in doelrealisatie, beheer of handhaving.
- Neem vergunde rechten en gewenste afspraken op in de legger (eventueel met verwijzing naar de vergunning) of laat de vergunning voor het vegetatiedeel vervallen. Vegetatie geheel in de legger regelen lijkt duidelijker en efficiënter.

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

www.rijkswaterstaat.nl

0800 - 8002

(gratis, dagelijks 06.00 - 22.30 uur)

oktober 2014 | WVL1014LV040

Colofon bij de Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet

Actualisatie oktober 2014

Uitgegeven door: Rijkswaterstaat Water Verkeer en Leefomgeving

De actualisatie van de Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet – inclusief het onderdeel Vegetatielegger - is gerealiseerd door:

Anco van den Heuvel (RWS NN);
Andries Knotters (RWS CIV);
Anna Voesenek (RWS WVL);
Bert Voortman (RWS ON, projectleider Vegetatielegger);
Dick van Straaten (RWS ZN);
Eric ten Cate (RWS ON);
Eveline du Perron (RWS WVL);
Evert Boschloo (RWS MN);
Frans van der Horst (RWS ZN);
Gertruud Houkes (RWS CIV);
Hanno van Dijk (RWS CIV);
Herman Crezee (RWS WVL, projectleider Legger rijkswaterstaatswerken);
Hilde Westera (RWS WVL);
Irma Everaarts (RWS CIV);
Janneke van der Linden (RWS WVL);
Krijn Hofland (RWS WNZ);
Laurent Bongers (RWS ZN);
Leendert van der Maas (RWS ZD);
Marian van der Fluit (RWS NN);
Max Schropp (RWS WVL);
Petra Damsma (RWS WVL);
Pieter Gerrits (RWS MN);
Rolf Jan Sielcken (RWS CD);
Rosalinde Geerdink (RWS CD);
Rutger Veltman (RWS MN);
Wilfred de Zeeuw (RWS WNZ);
Wim Hoogervorst (RWS CIV);
Wim Kornelis (RWS ON);
Winfried Laane (RWS WVL).

Voor de Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet zijn de volgende bestanden gebruikt:

- Beheerkaart Nat (RWS, 2013);
- Digitaal Topografisch Bestand (RWS, 2013);
- Actueel Hoogtebestand Nederland (RWS en Waterschappen, 2013);
- Topografische kaart Top10NL (Kadaster, 2013);
- Top250vector (Kadaster, 2013);
- Landengrenzen (EuroGeographics, 2013);
- Topografische ondergronden en plaatsnamen (OpenStreetMap deelnemers CC-BY-SA, 2013).

Voor de Vegetatielegger zijn de volgende bestanden gebruikt:

- Basiskaart vegetatie op basis van luchtfoto's 2011, 2012 en 2013 (RWS);
- Perceelgrenzen (Kadaster, 2013);
- NWB-vaarwegen (RWS, 2013);
- NWB-wegen (RWS, 2012);
- Top10NL (Kadaster, 2013);
- Top250vector (Kadaster, 2013);
- Digitaal Topografisch Bestand (RWS, 2013).